Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 125 (1375) ♦ Середа, 10 липня 1996 року ♦ Ціна договірна

ПРИСЯГА — В П'ЯТНИЦЮ. Зарплата — в майбутньому

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 9 липня

Перший день останнього тижня п'ятої сесії позначився виваженістю і конструктивністю. Щоправда, деяке збудження депутатського загалу виникло під час розминки. Бо й питання порушували надзвичайно болюче. Так, депутати наполягали на внесенні до порядку денного питання про погашення неплатежів не тільки шахтарям Донбасу, котрі нині вдаються до таких актів відчаю і протесту, як перекриття шляхів, а й лікарям, учителям та іншим категоріям трудівників.

Дебатувалося також питання про складання присяги народними депутатами згідно з вимогою нової Конституції. До речі, декотрі наполягали, щоб присягу разом з депутатами склав і Президент. Але одностайності не досягли. Днем складання присяги визначено п'ятницю.

(Закінчення на 2-й стор.).

Акції протесту гірників

виробничого об'єднання «Укрзахідвугілля» (Львівсько-Волинський вугільний басейн) назрівали давно, бо з початку року держава заборгувала гірникам більш як 1,25 трлн. крб. за відвантажене шахтарями вугілля.

Про це заявив у вівторок кореспондентові агентства «Інтерфакс-Україна» голова Червоноградського міськвиконкому Василь Політило.

Проте, за його прогнозами, найближчими днями на рахунок ВО «Укрзахідвугілля» надійшло не менш як 180 млрд. крб, на покриття боргу шахтарям. На думку глави міськвиконкому, на шахтах об'єднання вдасться зняти напруження.

Вранці у вівторок у Червонограді відбулося спільне засідання профкомів ВО «Укрзахідвугілля», на якому обговорювалася подальша участь шахтарів в акції протесту.

9 липня страйкували 3 шахти «Укрзахідвугілля», на інших шахтах до роботи не приступали окремі зміни.

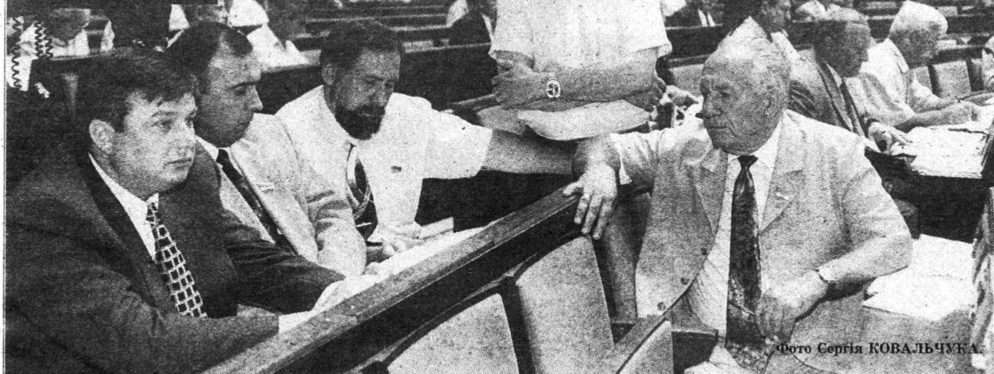

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

З ПОЗИЦІЄЮ УКРАЇНИ ЄВРОПА ОЗНАЙОМЛЕНА

«Мир має бути надійним, безпека — рівною, політика — передбачуваною», — заявив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз з трибуни п'ятої сесії Парламентської асамблеї ОБСЄ.

«Я виступаю тут як глава парламенту, який тиждень тому прийняв Конституцію суверенної демократичної держави», — сказав Олександр Мороз. Ми маємо ще одну нагоду подумати про долю України. Ця доля не може бути благополучною без надійного миру і співробітництва в Європі.

(Закінчення на 2-й стор.).

Сусіди, не будуйте шахти. Ядерні

У Зальцбурзі закінчилася економічна зустріч на найвищому рівні країн Центральної та Східної Європи, у якій брав участь Президент України Леонід Кучма. Він виступив із доповіддю на відкритті саміту, у якій висловив своє бачення інтеграційних процесів в Європі, ролі та місця України в них. Леонід Кучма виступив з ініціативою створення без'ядерної зони в Центральній та Східній Європі.

Також учасники зустрічі були ознайомлені з ходом зовнішньоекономічних перетворень в Україні. Під час перебування в Австрії президент зустрівся з представниками ділових кіл країн Центральної та Східної Європи і провів низку двосторонніх переговорів.

Газ сприяє потеплінню

Учора в Києві завершила роботу міждержавна українсько-казахстанська комісія з економічного співробітництва. З нашого боку її очолював виконуючий обов'язки першого заступника Прем'єр-міністра Василь Дурдинець, з казахстанського — заступник Прем'єр-міністра Нігматжан Ісінгарін. Він же керує інтеграційним комітетом, створеним відповідно до договору про поглиблення інтеграції в економічній і культурній сферах між Білорусією, Казахстаном, Киргизією та Росією.

На першому засіданні прийнято положення про комісію, підписано важливі документи: Конвенцію з уникнення подвійного оподаткування і Угоду про співробітництво в нафтогазовій галузі. Казахстанські гості зустрілися з керівниками Міністерства зовнішніх економічних зв'язків, транспорту, закордонних справ, а також з керівниками країни. На наступний рік заплановано поїздку української частини комісії в Алма-Ату.

Зниження потужності блоків на Запорізькій АЕС

У неділю, 7 липня, через зливу та грозові дощі, що пройшли в декількох регіонах України, відключено дві високовольтні лінії електропередач — Запорізька та Південно-Донбаська. В результаті — потужність енергоблоків Запорізької АЕС знижувалася на 400 МВт.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Державному комітеті з ядерної енергії (Держкоматомі), радіаційна обстановка на АЕС та в прилеглих районах — без змін і відповідає природному радіаційному фону.

У понеділок на п'яти українських АЕС в експлуатації перебували 9 з 15 енергоблоків загальної потужністю 13 600 МВт.

Урожай - 96

Виконання держконтракту буде забезпечено

Хлібне поле Черкащини нинішнього року займає понад 440 тисяч гектарів. Червневі дощі, що пройшли у більшості районів області, додали оптимізму прогностикам цьогорічного врожаю. Господарства, які розпочали збирання ранніх зернових та зернобобових культур, намолочують у середньому на круг по 37 центнерів з гектара.

За висновками обласного управління сільського господарства, валовий збір зерна, без врахування кукурудзи, очікується у межах 1 мільйона 400 тисяч тонн. Отже, буде забезпечено виконання державного контракту на 240 тисяч тонн хліба і регіонального — 100 тисяч тонн.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди про надання позики (Проект з розвитку насінництва) між Україною та Міжнародним банком реконструкції і розвитку

Верховна Рада України **постановляє:**
Угоду про надання позики (Проект з розвитку насінництва) між Україною та Міжнародним банком реконструкції і розвитку, підписану від імені України 28 вересня 1995 року в м. Вашингтоні, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ,
3 липня 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Швейцарської Конфедерації про фінансову допомогу для проекту реабілітації гідроенергетики та системного контролю

Верховна Рада України **постановляє:**
Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Угоду між урядом України та урядом Швейцарської Конфедерації про фінансову допомогу для проекту реабілітації гідроенергетики та системного контролю, яка була підписана в м. Києві 15 січня 1996 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ,
3 липня 1996 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Постанову Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1995 року «Про затвердження Порядку визначення сум, які вносяться до бюджету у зв'язку з перевищенням фонду споживання»

Враховуючи, що Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1995 року № 725 «Про затвердження Порядку визначення сум, які вносяться до бюджету у зв'язку з перевищенням фонду споживання» не відповідає статті 19 Закону України «Про підприємства в Україні», яка передбачає, що підприємство самостійно визначає фонд оплати праці без обмеження його зростання з боку державних органів, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Доручити Кабінету Міністрів України у двотижневий строк привести зазначену Постанову у відповідність до Закону України «Про підприємства в Україні».
2. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на постійну Комісію Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ,
4 липня 1996 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про увільнення В. Шмарова з посади міністра оборони України

Увільнити ШМАРОВА Валерія Миколайовича з посади міністра оборони України згідно з поданою ним заявою.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
8 липня 1996 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про увільнення В. Євтухова з посади віце-прем'єр-міністра України

Увільнити ЄВТУХОВА Василя Івановича з посади віце-прем'єр-міністра України з питань паливно-енергетичного комплексу у зв'язку з виконанням ним функцій і повноважень народного депутата України на постійній основі.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
8 липня 1996 року.

Парламентська хроніка

Присяга — в п'ятницю. Зарплата — в майбутньому

(Початок на 1-й стор.).

З порядку денного першим розглянуто проект закону про внесення змін і доповнень до статті 11 Закону «Про охорону праці» та до статті 456 Цивільного кодексу. Доповідач, виконувач обов'язків міністра праці М. Каскевич звернув увагу на необхідність поліпшення соціального захисту трудівників, які втратили працездатність. Для цього уряд передбачає ряд заходів. Але тут спостерігається факт соціальної несправедливості: за однакову травму, скажімо, шахтар і сільський механізатор мають одержувати зовсім різне відшкодування. У Росії, до речі, цей соціальний перекіс урегульовано.

Голова Комітету з питань соціальної політики та праці Ю. Буздуган гостро критикував урядовий проект, який, на його переконання, ущемлює права тих, хто втратив працездатність. Депутати у своїх виступах підтримали аргументацію Ю. Буздугана. Як наслідок, закон відправлено на доопрацювання Кабінету міністрів.

Значно прихильніше було сприйнято проект закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про зайнятість населення». Його мета — посилення соціального захисту населення, стимулювання у пенсіонерів бажання займатися суспільно корисною працею. Врегулювання організації та роботи служби зайнятості, що особливо важливо в ситуації, коли безробіття в Україні набуває масового характеру. Після конструктивного обговорення та внесення ряду істотних доповнень проект закону прийнято в першому читанні.

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

З ПОЗИЦІЄЮ УКРАЇНИ ЄВРОПА ОЗНАЙОМЛЕНА

(Початок на 1-й стор.).

Олександр Мороз, який очолює офіційну делегацію України на 5 сесії Парламентської асамблеї ОБСЄ, виклав принципові підходи України до нової моделі європейської безпеки. Вони полягають у тому, що в основу нової моделі безпеки має бути покладено створення єдиного європейського простору, вільного від розділових ліній і блокового протистояння. Нова модель має грунтуватися на таких базових принципах, як неподільність безпеки, її всеосяжний багатомірний характер, необхідність тісної взаємодії держав і міжнародних інститутів у сфері безпеки. Жодна з держав, акцентував Олександр Мороз, не повинна зміцнювати свою безпеку за рахунок безпеки інших. Жодна держава, організація або угруповання не може мати будь-яку переважну відповідальність за підтримання миру в регіоні ОБСЄ, або розглядати будь-яку частину цього регіону як сферу свого особливого впливу. Олександр Мороз висловився за винятковую важливість підготовки вагомого документа Парламентської асамблеї ОБСЄ з питань моделі загальної і всеосяжної безпеки в Європі майбутнього століття. Особливе місце у концепції європейської безпеки, викладеній главою українського парламенту, відведено процесові створення в регіоні ОБСЄ без'ядерних зон. Своє місце у цьому процесі вже посіла Україна, яка вперше в історії добровільно звільнила свою територію від ядерної зброї.

Україна, сказав Олександр Мороз, в результаті розширення НАТО може опинитися перед загрозою перетворення в буферну зону, пропонує передбачити в створюваній моделі європейської безпеки можливість надання державам, які потребують цього, додаткових гарантій безпеки. Українська концепція передбачає, що надання гарантій безпеки державам, нейтральна політика яких є важливим фактором невідтворення блокового протистояння, послужить справі формування в Європі єдиного простору безпеки і стабільності без будь-яких роз'єднувальних ліній. Для свого завершення така політика потребує скоординованих колективних і настійних зусиль всіх європейських держав, активного залучення міжнародних міжпарламентських урядових і громадських організацій. Для запезпечення кращої координації цих зусиль українська парламентська делегація вважає за доцільне передбачити проведення спеціальної міжінституційної конференції з проблем європейської безпеки.

На сесії було внесено пропозицію про проведення цього актуального заходу в столиці України. Така конференція, на думку української делегації, сприяла б активізації міжінституційного співробітництва в цьому напрямі, надала б нового імпульсу всьому хельсінкському процесові» — повідомляє Укрінформ.

Парламентська асамблея ОБСЄ бачить вихід з ситуації «відносного миру», який зараз встановився у Боснії і Герцеговині у проведенні справді демократичних виборів у цьому регіоні.

Члена української делегації на сесії Парламентської асамблеї ОБСЄ народного депутата Антона Бутейка обрано доповідачем Генерального комітету з політичних питань і безпеки Парламентської асамблеї ОБСЄ.

ПРЕЗИДЕНТ ІДЕ «НА ВИ»

«Від своєї програми боротьби з організованою злочинністю і корупцією я не відступлюсь», — заявив сьогодні Леонід Кучма на розширеному засіданні Генеральної прокуратури України. Не дивлячись на вжиті заходи, криміналізацію українського суспільства зупинити не вдалось, сказав він. А це створює загрозу для безпеки не лише нашої країни, але й Європи в цілому.

Головне завдання прокуратури — забезпечити суворе дотримання положень Основного Закону. В майбутньому таке завдання буде покладено на нові правоохоронні органи, але на перехідний п'ятирічний період функції прокуратури зберігаються.

Леонід Кучма відзначив непідготовленість правоохоронних органів і Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією при Президентові України до узгоджених і рішучих дій.

Особливу увагу органи прокуратури, на його думку, повинні приділяти сфері економіки. Падає конкурентоспроможність вітчизняної продукції, зростає кількість крадіжок, хронічною стає заборгованість по зарплаті і пенсіях. Останнє, підкреслив Президент України, — головне наше зло. Цьому сприяє і криза платежів: лише за 5 місяців цього року держбюджет недотримав 161 трильйон карбованців. В той же час гроші, призначені на зарплату і пенсії, розбазарюються.

Необхідно підвищити відповідальність правоохоронних органів за дотримання законності в усіх галузях економіки, фінансовій сфері, а також посилити нагляд за виконанням законів самими працівниками прокуратури, міліції, СБУ, митниці і особливо податкових служб. Практично вирішено, повідомив Леонід Кучма, вивести з Міністерства фінансів податкову службу і зробити її загальнодержавною.

Президент виявив гостру стурбованість зростанням злочинності в Збройних Силах країни, зловживаннями військовослужбовців різних рангів, крадіжками військового майна і зброї. До цього часу не виконано президентське рішення щодо підготовки документа про господарську діяльність в армії, в результаті чого лише за останній час ми втратили в Росії п'ять літаків Іл-76, велика кількість військової техніки осіла і в інших країнах. Леонід Кучма запропонував посилити діяльність прокуратури в Збройних Силах, знову повернутися до ідеї створення військової поліції.

Торкнувшись низки деяких аспектів діяльності прокуратури та інших правоохоронних органів, Леонід Кучма запевнив, що уряд і надалі надаватиме необхідну допомогу для зміцнення їх матеріальної і соціальної бази. У відповідь, сказав він, Президент чекає віддачі: перелому в криміногенній ситуації.

З доповіддю на засіданні виступив Генеральний прокурор України Григорій Ворсінов.

У роботі колегії взяли участь виконуючий обов'язки першого віце-прем'єр-міністра Василь Дурдинець, керівники ряду міністерств і відомств, інші офіційні особи.

Укрінформ.

НАРАДА ГОЛІВ ПОСТІЙНИХ КОМІСІЙ, КЕРІВНИКІВ ДЕПУТАТСЬКИХ ГРУП І ФРАКЦІЙ

8 липня відбулася нарада голів постійних комісій, керівників депутатських груп і фракцій. Розглянуто низку питань законодавчого характеру. Зокрема, запропоновано на розгляд Верховної Ради проект Закону України про космічну діяльність, проект Закону про «Внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито», проект Закону про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу про адміністративні правопорушення, проект Закону про внесення доповнень до „Цивільного процесуального кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кодексу про шлюб та сім'ю України», проект Закону України про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України та ін.

На нараді постало питання про погоджувальну Раду депутатських груп і фракцій, оскільки, за Конституцією, Президія Верховної Ради припинила своє функціонування. Вирішено це питання розглянути на початку шостої сесії.

Голови комісій, керівники депутатських груп і фракцій обговорили порядок денний роботи Верховної Ради України 9—12 липня.

Упродовж тижня Верховна Рада має дати погодження про призначення т. в. обов'язки Прем'єр-міністра П. Лазаренка Прем'єр-міністром України відповідно до листа Президента України до Верховної Ради. З цією метою відбудуться зустрічі П. Лазаренка в депутатських групах і фракціях.

Обговорено процедуру складання присяги народними депутатами.

Вів нараду перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко.

Прес-служба Верховної Ради України.

Міжпарламентські зв'язки

І досвідом обмінялися, і в футбол зіграли

Літопис зустрічей парламентської футбольної команди «Україна» поповнився новим суперником. Минулої суботи українських депутатів у місті Ніредгазі приймали угорські колеги.

Ця зустріч відбулася в рамках дії міжпарламентської угоди між Верховною Радою України та Державними зборами Угорщини, яку було укладено у жовтні минулого року. Угода сприяє тісному співробітництву обох парламентів в усіх галузях політичного, економічного та культурного життя.

Як зазначив керівник спортивної делегації Верховної Ради України, головний тренер команди Євген Тодоров, такі зустрічі — важлива дипломатична місія. По-перше, крім зміцнення традиційних українсько-угорських зв'язків, депутати Верховної Ради докладніше дізналися про структуру і діяльність Державних зборів Угорщини, про нові можливості розширення міжпарламентських та міждержавних взаємин країн-сусідів. До речі, нинішнього року Угорщина відзначає 1100 років із часу здобуття своєї державності. Про це говорив Консул Угорщини в Ужгороді Шандор Поважай, депутати Державних зборів. Вони привітали українських парламентарів із прийняттям Конституції суверенної України.

Футбольний матч відбувся на одному із стадіонів Ніредгазі у напруженій боротьбі. З перших хвилин українці атакували ворота суперників. Невдовзі атака завершилася голом, автор якого депутат-аграрій Володимир Мельник.

У середині другого тайму гол-красень у самісіньку «дев'ятку» забив півзахисник Роман Безсмертний.

На жаль, після цього наші земляки розслабилися, що й дозволило угорським парламентаріям зрівняти рахунок – 2:2.

Матч-відповідь відбудеться на початку вересня в Ужгороді.

Сергій КОВАЛЬЧУК.
Фото автора.

Психічне здоров'я нації – в небезпеці

До РЕДАКЦІЇ надійшло звернення благодійного товариства родичів психічно хворих «Надія» з приводу законопроекту «Про психіатричну допомогу». У зверненні, зокрема, сказано:

«Проект закону «Про психіатричну допомогу» слід повернути на доопрацювання ще до першого читання з урахуванням пропозицій товариства родичів психічно хворих «Надія», викладених у «Змінах та доповненнях до статей проекту закону» та у «Зверненні до розробників».

Законопроект начебто захищає громадян від зловживань у психіатрії введенням юридичних механізмів. Захищає, але формально, паперово-декларативно. У статтях проекту не відокремлено інвалідів І–ІІ груп від здорових чи початково хворих, від наркоманів або алкоголіків, від злочинців, від тих, хто ховається в лікарні з різних причин.

За новим законом для госпіталізації психічно хворого (чи того, хто звертається вперше, чи навіть хронічного) необхідна згода пацієнта. Без неї госпіталізація вважається примусовою, і рішення про неї приймається в судовому порядку.

Але ж під час загострення хвороби пацієнт не усвідомлює своїх дій і, як правило, не бажає лягати у лікарню. Тим більше, що умови утримання в них далекі від нормальних.

Таке ускладнення процедури призведе до поширення хабарництва і буде рівнозначне смертельному вироку для хворих осіб та їхніх неплатоспроможних батьків. Це призведе до погіршення їх стану, ймовірності небезпечних дій з боку хворих осіб, яким своєчасно не буде надано психіатричну допомогу. А самі хворі у кращому разі опиняться на вулиці саме тоді, коли потребуватимуть невідкладної госпіталізації, але, не усвідомлюючи свого стану і не бажаючи лікуватися, не даватимуть згоди.

У законі не йдеться про захист батьків, родичів від небезпечних дій хворих під час загострення хвороби.

Передовсім слід було чітко визначити процедуру реальної відповідальності лікаря за відмову у наданні психіатричної допомоги або її несвоєчасність, за заподіяння ним шкоди хворій особі або оточуючим, за втечу пацієнта з психіатричного закладу, а також за результати лікування, щоб було якомога менше повторних госпіталізацій.

У проекті закону забуто про те, що цей закон усе-таки соціальний. Він про інвалідів та для інвалідів, бо передусім саме вони потребують лікування.

Багато хворих могли б повернутися до повноцінного життя, якби було реформовано лікування та психіатрію взагалі, налагоджено адаптацію до життя в суспільстві та професійну реабілітацію, відновлення працездатності. У законі має бути гарантовано нормальне перебування в психіатричних лікарнях, створення людських умов. Економія коштів у даному разі — акт антигуманний. Але замість цього проект закону робить навіть ці заклади малодоступними.

У законі не враховано суспільно-економічні зміни, які відбулися останніми роками. Це розшарування населення, різке падіння життєвого рівня цих родин, які й до того жили бідно, а тепер і поготів. Особливо тяжко сім'ям, де батьки — пенсіонери, а їхні дорослі діти – інваліди цієї категорії. А їх менше 0,2 відсотка від усіх пенсіонерів-інвалідів. Держава не збідніла б, якби подбала про такі сім'ї.

Чим краще будуть захищені батьки і родичі, тим довше хворі не потраплятимуть до інтернатів, що вигідно державі.

Держава та суспільство повинні дбати про психічне здоров'я нації і лікувати нинішніх хворих в ім'я майбутнього. В усьому світі ставлення до психічно хворих є доказом культури та цивілізованості суспільства. Вважаємо, що держава дуже заборгувала перед цими громадянами та їхніми рідними.

Було б доцільно перед обговоренням закону провести парламентські читання про психіатричне здоров'я нації за участю нашого товариства «Надія».

Микола СТЕПАНОВ,
заступник голови товариства «Надія».

Увага: шахтарі на дорозі

Дорожнього знаку з такою назвою не існує, проте події останнього тижня в Донбасі наштовхують на думку, що ввести доповнення до правил дорожнього руху не завадило б.

Ось уже тиждень, як рух на головних магістралях Донецька стопориться через численні пікети страйкуючих гірників. У послідовності страйкарям не відмовиш: починаючи з 3 липня, тривалість блокування доріг щоденно збільшується на одну годину. Вранці в «гарячих точках» вишиковується ряд тролейбусів, які терпляче вичікують до обіду, утворюючи автомобільну «пробку». Прорватися через кордони мають шанс лише машини «швидкої», спецтранспорт, автомобілі з хлібом та молоком.

Висидіти кілька годин на розжареному асфальті, коли стовпчик термометра в затінку показує 35–38 градусів, справді під силу тільки людям, доведеним до відчаю.

— Останній раз ми отримували гроші місяць тому, коли нам видали половину лютневої зарплати, — ділиться наболілим Григорій Клименко з шахти імені Калініна об'єднання «Донецьквугілля». — Лише на початку цього тижня прийшла друга половина зарплати. Наша вимога – повне погашення заборгованості.

Як запевняє уряд, за останні півроку галузі виділено стільки грошей, скільки передбачено бюджетом. Проте падіння вуглевидобутку — нечуване. Тільки за одну добу в понеділок, коли по Україні страйкували 73 шахти, із них 42 — в Донецькій області, — втрачено 147 тисяч тонн палива – більш як половина планового завдання.

— Якщо до вечора у вівторок переговори не дадуть результату, у середу «відпочиватиме» ще й залізниця, – запевнив співголова Донецького страйккому Михайло Крилов.

Обіцяна цільова дотація, без якої більшості шахт не вижити, а також реформа системи оплати праці, коли гроші отримують за роботу, а не за саму тільки приналежність до «гвардії праці», існують лише на словах. А поки що від крайніх заходів потерпають не керівники, відповідальні за своєчасну виплату заробітної плати, а ні в чому не винуваті жителі регіону.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Урожай-96

Хліб є, немає грошей

—Ще місяць тому, — стверджує генеральний директор виробничого об'єднання «Елеваторзернопром» Петро Олійник, — всі хлібоприймальні та переробні підприємства закінчили підготовку матеріально-технічної бази. Її потужності дають можливість, організувавши роботи з приймання зерна у дві зміни, на просушуванні — у три зміни, щодоби приймати по 80 тисяч тонн, сушити — 50 тисяч тонн, очищати — 120 тисяч тонн. Отож є надія, що все вирощене зерно буде надійно збережено й перероблено.

Проблема у формуванні державного й регіонального контрактів. Для їх виконання потрібно закупити 520 тисяч тонн зерна. Власне, для Полтавщини — це «що раку клешню відірвати», бо в найсприятливіші роки державні засіки засипали по мільйону тонн збіжжя і більше. Та нині все упирається в гроші, точніше — їх нестачу. Тому керівники окремих господарств, а то й цілих районів розраховують формувати державний контракт за так званим залишковим принципом, є навіть сумніви щодо його виконання. Насамперед це стосується Хорольського, Чутівського, Чорнухинського, Пирятинського, Миргородського та деяких інших районів.

Утім, поки що є надії, що вдасться залучити вільні кошти комерційних банків, підприємств та організацій, кредитні ресурси, використати також товарний кредит. В області ще сподіваються, що позитивну роль у хлібозаготівлях відіграє щойно створена агропромислова біржа.

Тож жнива розпочалися у тривогах. А перші тисячі тонн зерна вже обмолочено.

Хроніка. Факти. Події

● *Москва*

Мундир повинен бути чистим

Голова комітету Держдуми з оборони Лев Рохлін продовжує наполягати на достовірності повідомлених ним фактів корупції у керівництві Міноборони. Він не приховує, що його виступ було скеровано на те, щоб не допустити обіймання нечесними людьми звільненої посади міністра оборони. Виступаючи на прес-конференції у Держдумі, генерал Рохлін, який узяв штурмом Грозний, прямо заявив: «Я виступив зокрема й для того, щоб деякі претенденти на пост міністра оборони не змогли його зайняти».

● *Делі*

І знов журналісти — крайні

19 журналістів було взято як заручників войовничим мусульманським угрупованням в 55 кілометрах південніше міста Срінагар в індійському штаті Джамму і Кашмір. Серед них — кореспондент і фотограф Агентства Франс Прес. Вони прямували на прес-конференцію, організовану іншою мусульманською організацією. Мусульмани, які борються за незалежність штату, заявили, що журналісти будуть перебувати в полоні як заручники доти, доки не вдасться організувати зустріч лідерів угруповання з видавцями їх газет.

● *Лондон*

Новий сплеск емоцій

У місті Портадаун (Північна Ірландія) триває протистояння юніоністів-протестантів і Королівської ольстерської поліції (КОП). Причиною нового сплеску напруженості в Ольстері стала відмова головного констебля КОП Х'ю Енслі дати згоду на проведення юніоністами, які виступають за збереження Північної Ірландії у складі Сполученого Королівства, проходження традиційним маршрутом, який пролягає католичними кварталами міста.

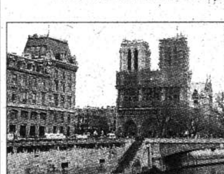
● *Улан-Батор*

Президент вимагає порядку

Президент Монголії Пунсалмагийн Очірбат, стурбований загальним послабленням дисципліни в країні, вимагає від службовців держапарату всіх рівнів забезпечення нормальної діяльності в перехідний період, доки формуються новий парламент і уряд. Цій проблемі було присвячено скликане главою держави засідання керівників керівницьких структур, правоохоронних органів, лідерів політичних партій.

● *Париж*

Випливли старі гріхи

Франція потопила 46400 контейнерів із радіоактивними відходами в міжнародних водах неподалеко від берегів Іспанії 1967 року і в морській западині в 900 кілометрах на заході від французького порту Брест — 1969 року. Обидва поховання були здійснені до того, як керівництво країни прийняло рішення на користь сухопутного варіанту позбавлення від цих небезпечних речовин. Про це повідомило в опублікованій тут черговій щорічній доповіді Національне агентство утилізації радіоактивних відходів (АНДРА).

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Кому на «пиріжок» від нелегального мігранта?

Коли тривала робота Всеукраїнської науково-практичної конференції з питань боротьби з нелегальною міграцією, надійшло повідомлення про черговий злочин: громадянин Марокко зарізав господарів квартири, що наймав, і їхню 20-річну дочку... В Україні він перебував нелегально, бо після невдалої спроби вступити в один із київських вузів повинен був повернутися на батьківщину.

Мотиви злочину з'ясовують компетентні органи. Але є тут проблема, яку доведеться вирішувати спільними зусиллями багатьом відомствам на державному рівні. І... не за день. Бо після здобуття Україною незалежності і «лібералізації» в'їзду та виїзду нелегальна міграція вийшла на рівень державної проблеми.

Схоже, Україна вабить «нелегалів», і небезпідставно. Вигідне географічне положення, стабільна політична ситуація та відносно низькі ціни на продукти й товари — у поєднанні з, на жаль, незавершеною нормативною базою щодо міграції та міграційних органів і недостатнім (до речі, з різних об'єктивних причин) контролем — притягує потенційних «нелегалів», як мед мух...

Загалом приїжджають громадяни із 128 країн світу. Але не всі стають нелегалами. Лише ті, хто перетинає держкордон як порушник. Або ж «загостювався»: закінчилася офіційна місія чи віза. Найбільше таких із Близького і Середнього Сходу та Африки —із Шрі-Ланки, Пакистану. Цього року збільшився потік «нелегалів» з Індії та Китаю. Прибуває багато курдів, чиє громадянство навіть важко встановити. Не виняток — і країни СНД. 59 відсотків припадає на порушників з Росії та Білорусі.

Мотиви різні: хто традиційно «почовникувати», приміром, перепродуючи кольорові метали, як чимало з Балтії. Хто — змінити життєву обстановку на комфортнішу та спокійнішу. А треті — «проїздом»: переправляючи недозволений вантаж із Азії в Європу чи навпаки і не гребуючи навіть наркотиками та «живим товаром»...

Нелегальні мігранти в Україні діляться на «свідомих» — тих, хто хоче легалізуватися, але з різних причин не може, і «транзитних». «Свідомі» прибувають переважно із зон військових конфліктів. Вони можуть звернутися до органів державної влади з клопотанням про визначення свого правового статусу, і перетворитися на «біженців». «Транзитні» ж — претендують лише на «двічі порушника» українських законів та джерело інфекції. Наприклад, під час обстеження 35 іноземців-«нелегалів» медпрацівники виявили у 9 захворювання шкіри, а в 14 — венеричні хвороби...

Тому життя спонукає вирішити проблему, щоб не перетворювалася в таку, що загрожує здоров'ю українських громадян і національній безпеці держави. Питання тільки: як?

Можливо, варто почати із «свідомих». Адже бажання державних органів, помножене на бажання самих нелегальних мігрантів, нарешті опинитися «у законі», тобто отримати в Україні офіційний статус біженця — має дати добрі результати.

Якби не одне «але». У держави, крім традиційних зобов'язань про власних громадян — житло, медичне обслуговування, дитсадки і школи, комунальні та транспортні послуги, забезпечення роботою тощо, — додаються такі самі, тільки уже добровільно взяті щодо біженців.

Що й казати, коли навіть мізерна (з огляду на нинішню ціну життя) допомога, передбачена прийнятим Верховною Радою у грудні 1993 року «Законом про біженців» — 1,7 мільйона карбованців на дорослого та 60 відсотків від цієї суми на дитину — стає нездоланним бар'єром. Статистика свідчить, що з початку року в Україні було розглянуто 464 заяви, але статус біженців отримали лише 172. Проте їм, певно, ще довго доведеться чекати на матеріальну допомогу від українського уряду. Адже кошти на це для державного бюджету 1996 року також свого роду «нелегали». Бо не внесені до нього.

І все-таки, за офіційною статистикою, майже п'ять тисяч біженців на Одещині, Харківщині, Донеччині, Луганщині, Закарпатті сподіваються на вирішення своєї долі та хоча б мізерну допомогу. А голод не тітка, і на що штовхне тих, хто разом з домівкою втратив усіляку надію, — одному Богові відомо.

Неофіційна статистика ще невтішніша. Приміром, як повідомив Посол Республіки Грузії в Україні Валерій Чечелашвілі, лише біженців із зони грузинсько-абхазького конфлікту — майже 30 тисяч. А ще Молдова і Таджикистан, Вірменія і Азербайджан, Чечня та інші республіки.

Про те, що офіційна статистика зображує ситуацію в надто рожевих барвах, свідчить і такий простий життєвий факт. Кожний посол України в республіках СНД, з ким довелося спілкуватися, розповідав про суттєве зменшення української діаспори. Наприклад, у тій самій Грузії — майже на третину. Значить, близько 40 тисяч українців виїхали, залишивши колись рідні домівки. Можливо, хтось — у США, Ізраїль чи Канаду. А решта? Навряд, чи в Росію. Виходить, зросли лави нелегальних мігрантів в Україні?..

Звісно, крайня межа — завжди зло. Я не кличу в Україну тих, кому погано живеться за кордоном, щоб стати біженцями. Але й не закликаю до боротьби з іноземцями. Проте нелегальну міграцію долати доведеться.

Логічний був би шанс допомогти «свідомим» нелегалам за рахунок «транзитних», точніше, боротьби з ними. Проте стаття 75 Кримінального кодексу позбавляє такого шансу. Міркуйте самі: викриття «нелегала» у Франції загрожує штрафом у майже 40 тисяч доларів: у США — 500 доларів, але -негайно, навіть не запитуючи про причини. В Україні порушення державного кордону обійдеться... у 33 тисячі карбованців. Чом не оазис?.. Щоправда, у жовтні минулого року підготовлено проект закону про посилення адміністративного покарання, але «віз і нині там».

Тобто, сплатити вартість «пиріжка» — не проблема для будь-кого з порушників. Тим паче, що ліберальні закони дають чудову можливість заробити на цілу пекарню... «човникуючи» чи спекулюючи валютою. Або й займаючись іншим бізнесом, приміром, зареєструвавши на підставну особу спільне підприємство чи кіоск.

Боротися з нелегальними мігрантами в Україні — собі дорожче. Наприклад, щоб нагодувати впійманого на кордоні порушника, знадобиться, як мінімум, 150 тисяч карбованців. Плюс медичне обслуговування, притулок, охорона тощо. Щоб оформити протокол, а отже, скористатися послугами перекладача, за 2 години доведеться заплатити ще 2,5—3 і більше мільйонів карбованців. За кілька років на це витрачено майже 5 мільйонів доларів. А самих охоронців кордону держава зараз фінансує лише на 21 відсоток.

Додам статистики, щоб уявити, що очікує в майбутньому: за 5 останніх місяців виявлено 33 тисячі іноземців — порушників режиму перебування на території України, а за 5 попередніх років — майже 2 тисячі. Порушено 112 кримінальних справ за незаконний перетин кордону.

Тож держава отримає ще на 112 пиріжків?..

Людмила ФІСЮН.

Алло, Рим!..

Зростає попит на партнерів

Розпочала роботу торгово-економічна місія України в Італії. Про стан і перспективу україно-італійських економічних відносин кореспондентові «Голосу України» розповідає заступник керівника місії Андрій НАТАЛУХА:

— Італійці справді дуже зацікавлені у розвитку українського бізнесу. Щодня до нас звертаються близько десятка місцевих фірм із проханням знайти партнерів в Україні. Коло інтересів найширше — від виробництва і продажу, приміром жіночих панчішок, до випалювання цегли. Вигідно поставляти сюди вироби із натуральних волокон, високочастотну апаратуру, комплектуюче обладнання тощо. Загалом, експорт машинобудівної та хімічної продукції тут чи не найприбутковіший.

В Італії успішно працює майже 100 спільних українсько-італійських підприємств. Є вони і в Україні, зокрема, акціонерне товариство «Одіталат-Одеса», створене спільно з фірмою «Пармалат». До речі, саме одесити отримали чи не найбільшу частку італійських інвестицій.

Загалом, торгово-економічні відносини розвиваються, як планували, і приємно їх активізувати. За 1995 рік, порівняно з попереднім, обсяг українського експорту зріс на 365 мільйонів лір. І хоча поки що не вдалося досягти позитивного торговельного сальдо, але останнім часом обсяг нашого експорту в Італію зростає вдвічі швидше, ніж італійського в Україну.

Нового імпульсу, сподіваюся, надасть очікувана ратифікація італійським парламентом угоди про уникнення подвійного оподаткування між нашими державами.

Про кого говорять

Чого не зробиш зі скрути

У лондонських журналах знову замелькало знайоме обличчя герцогині Йоркської. Не так давно вона розлучилася зі своїм чоловіком, сином британської королеви, і, здавалося, на деякий час про неї забули. Але ненадовго.

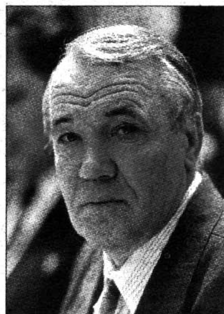
Фергі (так її називають) вперше після розлучення знайшла роботу. Для людини, яка має півтора мільйона доларів боргу, це щось означає. Після того, як королева Єлизавета II відмовилася оплачувати рахунки герцогині, Фергі опинилася у скрутному становищі. І для того, щоб віддати борг, вимушена була навіть... придумувати казки. Мультиплікаційний персонаж — вертольотик Баджі — сподобався дітям, але не настільки, щоб гонорари за казки про нього вирішили фінансові проблеми герцогині.

Нині Фергі працює професіональною манекенницею і демонструє декольтовані сукні італійського модельєра Гая Маттіоло. Цей майстер відомий тим, що його дорогий одяг купують, в основному, багаті «колишні». Наприклад, серед клієнтів Маттіоло — дружина колишнього генсека ЦК КПРС Раїса Горбачова.

ЧОМУ МИ ТАКІ НЕОБАЧНІ?

Що гальмує реформи і становлення ринкових відносин у сільськогосподарському виробництві

ВІДПОВІДНО до «Основних засад економічної та соціальної політики Президента», схвалених Верховною Радою України, уряд в аграрній політиці має втілювати курс прискореного реформування всього комплексу соціально-економічних відносин, які протягом десятиліть складалися на селі.

У програмі Президента виокремлено два радикальні напрями реформ: комерціалізація аграрних відносин і прискорена земельна реформа. Законодавчою базою впровадження цих реформ мали стати чинні загальноекономічні закони, 16 законодавчих актів з реформування в АПК, укази Президента на виконання політики комерціалізації аграрних відносин і прискорення земельної реформи та Закон «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі».

У межах чинного правового поля уряд має всі підстави й можливості для встановлення в аграрному секторі ефективних майнових, земельних, виробничих і економічних відносин.

На жаль, Кабінет міністрів не визначив і не має послідовної програми встановлення такої системи відносин і розвитку агропромислового комплексу.

Непродумане і неспрогнозоване виконання урядом радикальних доктрин Президента, комерціалізації аграрних відносин і прискореної земельної реформи призвели до руйнування наявної системи відносин без формування нової і як наслідок — до катастрофічного занепаду сільськогосподарського виробництва.

Формально за станом на 1.05.1996 року в агропромисловому комплексі проведено роздержавлення і приватизацію 96 відсотків сільськогосподарських підприємств, засновано 37 113 селянських (фермерських) господарств, роздержавлено 80 відсотків переробних підприємств і майже 40 відсотків земель сільськогосподарського призначення. На даний час процес передання землі в колективну власність і паювання уповільнюються через чергове накладання вето Президента на введення в дію прийнятого Верховною Радою України ще на початку року Закону «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі», який значно вдосконалює і здешевлює процедуру роздержавлення.

Показники майнової і земельної приватизації свідчать про те, що ані політичних, ані законодавчих перешкод радикальному курсу майнових і земельних реформ немає. Навпаки, передання в колективну власність і паювання земель гальмуються розв'язаною Президентом війною під тиском корумпованої номенклатури переробних підприємств проти введення в дію Закону «Про особливості приватизації в агропромисловому комплексі».

Немає перешкод і в провадженні доктрин комерціалізації аграрних відносин. Відповідно до указів Президента, уряд ще з початку 1995 року, втілюючи політику комерціалізації аграрних відносин, зруйнував чинну систему державних закупівель, цінових і економічних відносин на ринку сільськогосподарської продукції та продовольства, а створення національної програми формування інфраструктури сільськогосподарського і продовольчого ринку в Україні, віднесеного чомусь аж до третього кварталу року, не забезпечив й досі.

Радикальне, а по суті формальне проведення аграрної реформи, можна сказати, вдалося: приватизовано 96 відсотків власності, роздержавлено і розпайовано 40 відсотків земель сільськогосподарського призначення, «проведено комерціалізацію аграрних відносин».

Проте постає питання: «До чого це привело і що робити далі?»

Безперешкодне радикальне й непослідовне втручання у майнові, земельні, виробничі та економічні відносини сільськогосподарського виробництва України перетворилося на послідовне руйнування агропромислового комплексу, яке призвело до того, що 1995 року, найсприятливішому за кліматичними умовами за останніх понад двадцять років, зібрано на 1 289 000 тонн зерна менше, ніж у попередньому. Недосіяно 15 відсотків озимих, не зорано 50 відсотків ріллі, сотні тисяч гектарів землі з весни 1996 року не оброблено і не засіяно. Порівняно з 1990 роком виробництво зерна знизилося на 34 відсотки, цукрових буряків — на 56, молока — на 75, м'яса — на 49, яєць — на 88 і вовни — на 90 відсотків.

Зменшилося поголів'я худоби на 75, свиней — на 77, овець — на 75 і корів — на 50 відсотків. За чотири місяці 1996 року спад виробництва молока проти 1995 року становив 16,5 відсотка, м'яса — 23,2 відсотка. Щорічно знищується 400 000 голів корів, або по 10 відсотків за рік.

Сільськогосподарську галузь, поставлену в умови цінового ринкового свавілля, доведено до банкрутства, — у неї цілковита неплатоспроможність у 206 трильйонів карбованців, і до кінця року є загроза подвоєння.

Через ціновий геноцид і нездатність фінансового забезпечення виробництва щорічно спрощується технологія виробництва сільгосппродукції, знижуються обсяги виробництва, зростають втрати врожаю і тваринництва.

Надії на вільний ринок не виправдалися. Комерційний суб'єкт закупівель не з'явився на ринку контрактної форвардної закупівлі сільгосппродукції, позбавивши сільгоспвиробників авансування виробництва, бо йому вигідніше нарощувати прибутки, прибираючи до рук уже вирощену продукцію за бартерним обміном, диктуючи втричі непаритетний обмін, відмиваючи готівкові кошти на поставках пально-мастильних матеріалів і обертаючи капітал на імпорті промислових і продовольчих товарів народного вжитку.

Не менших збитків зазнає сільгоспвиробник від сваволі монополізму переробників.

Нездатність уряду формувати ефективні виробничі і економічні відносини у агропромисловому комплексі спричинила на ринку сільгосппродукції та продовольства необмежене свавілля посередників, переробників, роздрібної торгівлі та інтервенції імпортної продукції.

Запровадження комерціалізації аграрних відносин без визначення механізму розподілу доходу у сфері «виробництво — посередництво — переробка — роздрібна торгівля» зумовило монопольний тиск посередників, переробників і торгівлі на виробника сільгосппродукції, а споживачам дало недоступні монопольні ціни на продовольство.

Частка загального валового прибутку у виробничому процесі молочної, м'ясної та іншої продукції, що надходить до виробника, дорівнює нулю, а точніше — виробник має тільки збитки.

Водночас монопольні партнери, як переробники з оптовиками, прибирають 75 відсотків, а роздрібна торгівля — 25 відсотків прибутку, накручують ціни, позбавляють виробника спроможності забезпечувати виробництво, а споживача, тобто громадянина України, обкладають недоступними цінами на харчові продукти.

У країнах, де в ринкових умовах уряд регулює на необхідному рівні економічні відносини на паритетних засадах, як, наприклад, у Франції, виробник у процесі виробництва молочної продукції одержує 20 відсотків, переробники з оптовиками — 60 і роздрібна торгівля — 20 відсотків загального прибутку, що забезпечує ефективну діяльність виробника. Користуючись монопольним становищем, переробники, оптовики і торгівля, діючи лише у власних інтересах, шляхом змови, ухиляння від закупівель і перероблення, утримують на збитковому рівні для виробника ціни на сільгосппродукцію і рівень недоступних цін на продовольство для населення. Склалася така безглузда ситуація, коли за умов п'ятдесятипроцентного спаду виробництва сільські виробники не можуть реалізувати молоко, м'ясо, зерно, овочі та іншу продукцію. Немає такої продукції, яка не була б потрібна державі і населенню і водночас не гинула на полях і фермах, не знаходячи збуту на штучно зруйнованому ринку.

Таке свавілля на ринку сільгосппродукції і продовольства веде до повного банкрутства виробника і скорочення виробництва.

Досить навести приклад, коли один з найсучасніших у країні Мелітопольський м'ясокомбінат не може набрати для промислового перероблення свиней на якісні м'ясні продукти, бо їх поголів'я знищене вже на 75 відсотків. Свині, вирощені у приватному секторі, — непридатні для промислового перероблення і селяни збувають їх за збитковими цінами, які диктуються за змовою приватних скупників тіньової діяльності. Це свідчить про те, що монопольний диктат переробника і оптовика призвів до знищення виробництва в господарствах, а диктат тіньового приватного скупника — до зниження виробництва у приватному секторі. Така жорстока криза цінового свавілля і збуту сільгосппродукції не є неминучий наслідок перехідного періоду, як тепер пояснюють, а спровокована непослідовними діями уряду. За таких обставин вільний аграрний ринок неспроможний сформуватися, стає мало ефективним і соціально небезпечним, механізм вільного ринку через попит і пропозицію не діє, натомість ринкових відносин приходять диктат монополіста і спекулятивні ціни. В нашій ситуації спровоковані зростання цін і надзвичайне падіння доходів та купівельної спроможності населення стали штучною причиною зниження попиту і пропозиції та руйнування агропромислового виробництва.

Виходячи з того, що вся економіка і агропромисловий комплекс України перебувають у важкому кризовому стані, коли спад виробництва сільгосппродукції і продовольства довів виробництво до рівня незабезпеченості норм споживання населення, а штучне зростання цін і зниження купівельної спроможності населення — до недоступності цін, держава зобов'язана взяти на себе відповідальність у забезпеченні рівня виробництва сільгосппродукції і постачанні населення продовольством за доступними цінами.

До політики державного регулювання ринку сільгосппродукції і продовольства за умов кризи вдаються всі держави, де є на це здатність і воля уряду.

Вдало, наприклад, здійснював політику державного регулювання сільськогосподарського і продовольчого ринку уряд Англії під час подолання повоєнної продовольчої кризи. Англійська система державного регулювання аграрної економіки полягає у заміні в умовах кризи спекулятивної приватної торгівлі на державну, у впровадженні державних закупівель сільгосппродукції, а також у державному регулюванні цін для стимулювання зростання виробництва і доступних цін для населення на продовольство.

Політика встановлення паритетних економічних відносин у агропромисловому комплексі України має розроблятися, рекомендуватися і здійснюватися під керівництвом виконавчої влади шляхом створення моделей секторів ринку сільськогосподарської продукції і продовольства.

Таких, як виробничо-фінансові об'єднання «Зерно», «Соняшник», «М'ясо» та інших на засадах державного регулювання і кооперативних принципах об'єднання (як співіснування, співробітництво, взаємодопомога і конкуренція) за ініціативи та з організаційною допомогою уряду і Мінсільгосппроду.

Це шлях подолання монопольного, спекулятивного і цінового свавілля, який склався в агропромисловому комплексі.

Монополізовані галузі заготівлі, перероблення та реалізації сільськогосподарської продукції, що залишилися як суб'єкти економічних відносин після зруйнування (хоч би як до цього ставилися) чіткої системи планових економічних відносин у агропромисловому виробництві, покинуті урядом і Мінсільгосппродом на самовиживання (як і всі суб'єкти господарювання) вибрали не кооперацію з виробниками і між собою, а пішли примітивним, але вигідним для себе шляхом, через монопольний диктат.

Нічого кращого і не могло статися, бо у процесі роздержавлення не передбачено антимонопольних заходів до структуризованих переробних, заготівельних і торгових об'єднань. Їхні керівники та акціонери не мають ні належної підготовки, ні досвіду кооперативної інтеграції агропромислових відносин, тому й вибрали найпростіший шлях монопольної протекції: збагачуються на диктаті цін. Вони навіть не розуміють, що руйнують виробника, без якого самі збанкрутіють.

Виправити цю помилку покликаний Закон «Про особливості приватизації у агропромисловому комплексі», де передбачено передання частини акцій акціонерних переробних, заготівельних та інших підприємств виробникам сільськогосподарської продукції.

Це та законодавча й ідеологічна основа, на якій мають природно скластися кооперативні паритетні економічні відносини у агропромисловому виробництві між виробниками, посередниками, переробниками і роздрібною торгівлею.

На жаль, протидія корумпованого керівництва переробних, заготівельних та посередницьких об'єднань і підприємств та зволікання під їхнім тиском з підписанням Президентом Закону «Про особливості приватизації у агропромисловому комплексі» майже на два роки загальмували формування паритетних економічних відносин, тобто ефективного ринку в агропромисловому виробництві.

Якщо уряд проводить в Україні політику інтеграції агропромислового комплексу в ринкові відносини, то без цілеспрямованої участі у створенні структури цих відносин забезпечити паритетні економічні відносини у такому ринку він не спроможний.

Структурною основою економічних відносин в агропромисловому виробництві майже в усіх країнах ринкової економіки є кооперація виробників, заготівельників і роздрібної торгівлі — як надійніша умова співробітництва і антимонопольного захисту. Рівень кооперації у збутових, постачальних, переробних і кредитних відносинах агропромислового виробництва у цих країнах досягає 70—80 відсотків. Паритетність економічних відносин забезпечується не лише на кооперативних принципах співробітництва, взаємодопомоги та співіснування, а й участю уряду у регулюванні і вдосконаленні цих відносин.

Такий самий невизначений підхід уряду і у ставленні до формування форм господарювання у сільськогосподарському виробництві. Час і події показали: слід сказати людям, що всі форми господарювання мають рівні права; треба негайно закінчити розпочату приватизацію; ніхто не скупить землю сільськогосподарського призначення, бо уряд не збирається відкривати ринок сертифікатного розпродажу земель; слід завершувати реформування у колективні сільськогосподарські підприємства та інші кооперативні господарства на засадах майнових і земельних власників; годі розкрадати господарства; маємо починати господарювати як співвласники майна, землі і виробленої спільною працею продукції та відновлювати зруйноване й розкрадене виробництво.

Формальне проведення реформ нашим урядом і провідними економістами, які займають високі посади і здійснюють економічні реформи для звіту, а не для впровадження справді паритетних, конкурентних ринкових відносин у агропромисловому комплексі, є головним чинником гальмування реформ, перетворення їх у засіб руйнування виробництва і загострення продовольчої кризи в країні.

Вважаю за необхідне нагадати відповідальним політикам, державним діячам і авторитетним вченим-економістам заповідь видатного вченого-аграрника В. Докучаєва:

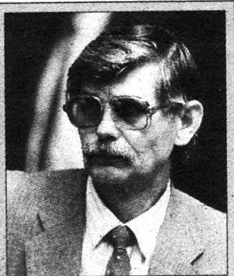
«Чернозем для України — дорожче нафти, дорожче всякого кам'яного вугілля, дорожче золотих і залізних руд: в ньому — віковічне, невичерпне українське багатство».

Чому ми цього не розуміємо?
Чому ми такі необачні?
Чи нас такими поробили?

Григорій ЛУНЬОВ,
народний депутат України.

ЗАКОН — ЦЕ ДИШЛО? ДИШЛО!

ЛИСТІВ, заяв, скарг про міжконфесійні конфлікти набралося в найвищих державних інстанціях уже не десятки, а сотні. Коли перечитуєш їх, складається враження, що вся наша Церква замість того, аби бути домом Молитви, пристановищем стражденної душі, перетворилася на арену безперервних битв. Як правило, ці листи, заяви, скарги, апеляції, благання пересилаються для розгляду в наш комітет, оскільки питання законодавчого регулювання стосунків держави і Церкви належать, відповідно до регламенту, до компетенції Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності. Ми розглядаємо їх, керуючись статтями 5 і 8 Закону України «Про постійні комісії Верховної Ради України», які варто декому нагадати: «Основними функціями постійних комісій є: здійснювати контроль за дотриманням та реалізацією Конституції та законів України, інших нормативних актів Верховної Ради України, за відповідністю підзаконних актів Конституції та законам України, а також вивчати ефективність їх застосування». «Постійні комісії з питань, що належать до їх відання, здійснюють контроль за виконанням Конституції та законів України, інших нормативних актів Верховної Ради України центральними органами державної виконавчої влади та місцевої влади...»

Почнемо з типового прикладу. Виконання Закону «Про свободу совісті та релігійні організації». На адресу Президента України Л. Кучми та Голови Верховної Ради України О. Мороза надійшло «Звернення» Управління Мукачівської Греко-Католицької Єпархії, підписане Єпископом — Ординарієм Єпархії Преосвященним владикою Іваном Семедієм. Про що у ньому йдеться? Про порушення прав віруючих (на Закарпатті я почув гарне слово — вірників) Української Греко-Католицької Церкви. Процитую деякі уривки з його тексту: «До встановлення на Закарпатті радянської влади найбільшою конфесією була греко-католицька, яку сповідувала абсолютна більшість населення. Тут було майже 400 греко-католицьких церков та 365 священиків. Духовним центром греко-католиків був Ужгород з п'ятьма церквами, в т. ч. кафедральним собором, єпископською резиденцією, богословською семінарією (вищий учбовий заклад), яка містилася в Ужгородському замку, двома учительськими семінаріями (чоловічою і жіночою), класичною гімназією отців-василіян, церковними народними школами та студентськими гуртожитками.

Зі встановленням радянської влади на Закарпатті розпочалося нищення греко-католицької церкви із застосуванням нечуваних репресій. У 1947 р. державними каральними органами організоване вбивство українського греко-каталицького єпископа Т. Ромжі. Всі члени греко-католицької єпархіальної Ради (капітули) були арештовані й засуджені. Всього заарештовано й засуджено до тривалих термінів позбавлення волі (в основному, на 25 років) 127 греко-католицьких священиків. В 1949 р. греко-католицька церква на Закарпатті Сталінським комуністичним режимом була ліквідована.... Такий стан тривав 40 років (з 1949 по 1989 рік). За той час греко-католицька церква перебувала в підпіллі. Переважна кількість греко-католицьких храмів, у т. ч. і кафедральний собор, були незаконно передані православним громадам Московського Патріархату».

Та минулися часи комуно-фашистської тиранії і деспотизму. 23 квітня 1991 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про свободу совісті та релігійні організації», що проголошував «подолання негативних наслідків державної політики щодо релігії і церкви» (стаття 1), а згідно зі статтею 17 культові будівлі «повертаються у власність релігійних організацій». Гадаєте — повернули? Звичайно, ні. Відібрали — враз, повертати виявилося не так просто. На одну споруду з'явилося по кілька претендентів, тому що не всі громади захотіли одностайно повернутися в лоно своєї колишньої Української Греко-Католицької Церкви і розділилися. Тому 23 грудня 1993 року статтю 17 було грунтовно перероблено й доповнено, внаслідок чого її частина 3 тепер звучить так: «Культова будівля і майно, що є державною власністю, можуть передаватися у почергове користування двом або більше релігійним громадам за їх взаємною згодою. При відсутності такої згоди державний орган визначає порядок користування культовою будівлею і майном шляхом укладання з кожною громадою окремого договору».

Внесені також зміни до пункту 6 Постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону «Про свободу совісті та релігійні організації», якими передбачено порядок «повернення у власність чи передачу у безоплатне користування релігійним громадам культових будівель і майна з урахуванням (цитую повністю):

— прав релігійних громад, яким належали ці будівлі і майно на момент їх переходу у власність держави;

— прав релігійних громад, які користуються цими будівлями і майном у встановленому порядку;

— вкладення коштів релігійними громадами у спорудження, переобладнання культової будівлі і тривалості користування нею;

— наявності у даному населеному пункті (місцевості) інших культових будівель та їх використання релігійними громадами відповідних віровизнань;

— інших суттєвих обставин у їх сукупності».

Як показує практика, всюди в Україні нехтують першу і четверту частини постанови. Яскравий приклад цього — «Заява» на ім'я нашого Комітету, яка надійшла із селища Ясіня Рахівського району Закарпаття: «Усі сім церков, що знаходяться на території Ясіня та присілків, до 1948 року належали греко-католицьким громадам. Ми неодноразово звертались у різні державні органи про повернення нам хоч одного приміщення церкви для задоволення наших духовних потреб. Та нашими проханнями нехтують, навіть місця під будівництво нової церкви нам не дають. Православні громади використовують усі культові споруди, а дві з них функціонують лише раз або два рази на місяць, але нам не передається ні одна».

І таких прикладів безліч. У нашому Комітеті з цього приводу зібралися цілі стоси скарг і заяв, що їх наші співробітники Секретаріату називають «папки сліз».

Не виконується також і вимога частини 3 статті 17 Закону «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо почергового богослужіння. Чому? Нещодавно я з подивом довідався про те, що відповідні працівники районних та обласних держадміністрацій, правоохоронні органи — аж до Вищого арбітражного суду України — користуються у своїй практиці не Законом, а роз'ясненням, розісланим якимось чиновником із давно ліквідованої Ради у справах релігій при Кабінеті міністрів України (за грубі порушення законності та однобоку заангажованість), яке, по суті, перекреслює увесь Закон, бо в ньому (нам його передали) сказано, що «договори про почергове користування культовими будівлями з двома або більше громадами можуть укладатися лише відносно тих храмів, які у даний час не знаходяться у користуванні іншої громади». Але ж це абсолютне свавілля (а може, й умисний розбій?) у трактуванні Закону! До того ж, трактувати Закон може сам законодавець (у даному разі — Комісія Верховної Ради України), виконувати — виконавча влада, а застосовувати — судова.

Під час моєї недавньої зустрічі з віруючими в Мукачевому мені передали із залу записку, в якій сказано, що «цим роз'ясненням Закон «Про свободу совісті та релігійні організації» фактично скасовано, бо всі храми перебувають в чиємусь користуванні (переважно — православних). То як це розуміти? Що більше і вище? Закон чи роз'яснення?». Одначе у Закарпатті курсує ще й інструкція заступника міністра Міністерства у справах національностей, міграції та культів (також уже не існуючого) п. Василя Середи від 1 березня 1995 року № 11/242, скерована на прохання начальника відділу у справах релігійних організацій Закарпатської області О. Панова, в якій також стверджується: «Для проведення відповідної роботи на місцях, пов'язаної із застосуванням Закону України «Про свободу совісті та релігійних організацій» щодо почергового користування храмами, повідомляємо, що почергове користування культовими будівлями може впроваджуватись... лише стосовно тих культових будівель, які є вільні або встановленим порядком вивільнені від незаконного чи не за призначенням використання їх».

Та неправда це! Про подібні правові нормативи (я їх зацитував повністю) ані в самому Законі, ані в постанові про його введення в дію не сказано жодного слова! Не кажучи вже про те, що названа службова особа чинить грубе порушення Закону, даючи йому своє куце трактування і примітивне розуміння.

Важко навіть уявити, що в такому високоосвіченому краї, яким, без сумніву, є Закарпаття, державні органи керуються не державним Законом, який є обов'язковим для всіх, а якоюсь інструкцією якогось чиновника, що цей Закон повністю перекреслює і скасовує. Тим часом хтось дуже вже активно провів «відповідну роботу на місцях», бо вищеназваний чиновницький опус у Закарпатті мають у своєму розпорядженні не лише представники влади на місцях, але й релігійні громади чи не в кожному конфліктному випадку. То чи треба дивуватися, що православна десятка села Сасів висилає голові сільської Ради ультиматум від 21 січня 1996 року:

«1. Згоди немає і не буде проводити богослужіння в приміщенні церкви з греко-католицькими вірниками.

2. Просимо по даному питанню нас більше не викликати, з нашої сторони явки не буде. Нами прийнято рішення остаточно». А голова сільської Ради пише на цій «бомазі» резолюцію: «Ознайомився. Взяв до відома. 13.02.1996 року». Після цього саме по собі постає питання: чи є у Закарпатті державна влада?

Серед державних і правоохоронних структур України поширене також переконання, що православні громади мають право користуватися культовими будівлями, відібраними сталінськими посіпаками в грекокатоликів, на основі договорів про оренду, що їх вони свого часу укладали з відповідними державними органами. Але таке тлумачення протизаконне. Колишні договори про оренду укладалися на основі тодішнього «Положення про релігійні об'єднання в Українській РСР», затвердженого Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 1 листопада 1976 року, в якому в ч. II, п. 10 б, в, е, є сказано: «Віруючі, що утворили релігійне об'єднання, мають право: одержувати в безплатне користування молитовну споруду і культове майно за рішенням Ради в справах релігій при Раді Міністрів СРСР; користуватися для молитовних зборів спорудою (приміщенням), наданою їм окремими громадянами або виконавчим комітетом районної, міської Ради депутатів трудящих за договором оренди; укладати договори, пов'язані з управлінням і користуванням культовим майном; орендувати, споруджувати та купувати для своїх потреб будівлі у встановленому законом порядку». У наступних статтях «Положення» визначені умови користування культовою спорудою та підстави для розірвання договору про оренду: «Усі молитовні споруди, а також необхідне для відправлення культу майно, передане за договором віруючим,.. є власністю держави і перебувають на обліку виконавчого комітету районної, міської Ради депутатів трудящих» (стаття 28). Особливо важливими для тодішніх умов діяльності релігійних громад були статті 29 і 30. Цитую: «Молитовна споруда і культове майно передаються в безоплатне користування віруючим, які складають релігійну громаду, на умовах і в порядку, передбачених договором» (ст. 29). Отже, договір передбачав умови, які встановлював орендодавець, тобто відповідний виконавчий комітет Ради, що діяв від імені держави (адже «молитовна споруда є власністю держави») і яких орендонаймач зобов'язаний був дотримуватися. Які ж це умови? Вони визначені статтею 30 «Постанови»: «У договорі про передачу в безплатне користування релігійній громаді молитовної споруди і культового майна передбачається, що особи, які приймають споруду і майно в користування, зобов'язуються:

а) охороняти і берегти передане їм державне майно;

б) проводити ремонт молитовної споруди, а також нести витрати на її опалення, охорону, страхування, сплату податків тощо;

в) користуватися культовим майном тільки для задоволення релігійних потреб;

г) відшкодовувати державі шкоду в разі псування або недостачі майна;

д) вносити до інвентарного опису все культове майно згідно з правилами, передбаченими статтею 36 цього Положення (вимога інвентаризувати новопридбані культові речі. — М. К.);

е) безперешкодно допускати в будь-який час, за винятком часу, протягом якого проводиться відправлення культу, представників виконавчого комітету місцевої Ради депутатів трудящих для періодичної перевірки й огляду майна».

Так-от, якщо релігійна громада, яка одержала за договором в оренду культове приміщення і майно, не дотримувалася цих умов оренди, то, згідно зі статтею 41, цей договір міг бути розірваний: «У разі недодержання релігійними громадами договорів про передачу в безплатне користування молитовної споруди і культового майна (стаття 29) цей договір може бути розірваний».

Відразу за тим, як 1 листопада 1976 року цитоване «Положення» було прийняте Указом Президії Верховної Ради УРСР, відбулася сесія Верховної Ради (19 листопада 1976 р.), на якій цей Указ був затверджено. (Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про затвердження Указу Президії Верховної Ради Української РСР «Про затвердження положення про релігійні об'єднання в Українській РСР»). Таким чином, Положення стало Законом. Основні його принципи було підтверджено і потім уже й за моєї пам'яті. Так, 26 вересня 1990 року тодішній Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук підписав ще один Указ Президії Верховної Ради УРСР, у якому стаття 41 набрала категоричнішого звучання: «У разі недотримання релігійною громадою договору про передачу в безплатне користування молитов-

ної споруди і культового майна (стаття 29) або охоронного зобов'язання (в тому випадку, коли молитовна споруда є пам'яткою історії та культури) цей договір розривається». Отже: невизначеність «може бути розірваним» замінена категоричною вимогою — «розривається».

Аналогічні правові положення повторюються і в інших тоді чинних законодавчих актах колишньої держави. Але з введенням у дію Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.91 р. всі ці правові норми — СКАСОВАНІ.

Отже, їх немає, вони не діють, посилатися на них — значить не знати або свідомо порушувати Закон. Бо в Постанові Верховної Ради України від 23 квітня 1991 року № 987-XII «Про введення в дію Закону «Про свободу совісті та релігійні організації» встановлюється: «5. Кабінету міністрів Української РСР (тоді, у квітні 1991-го, Україна ще була УРСР, але потім, у 1993 році, у згадуваних уже змінах і доповненнях, ця назва була змінена на нову. — Україна. — М. К.) привести рішення уряду України у відповідність із Законом «Про свободу совісті та релігійні організації»;

забезпечити перегляд та скасування міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, що суперечать вказаному Закону (чи чують ті, від кого це залежить? «Перегляд і скасування». То чому вони цього не дотримуються? — М. К.);

визначити порядок передачі релігійним організаціям культового майна...

6. Кабінету міністрів України разом з урядом Кримської АРСР, виконавчими комітетами обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів **забезпечити** відповідно до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» **повернення у власність чи передання в безоплатне користування релігійним громадам культових будівель і майна»** (підкреслене моє. — М. К.).

7. Рекомендувати громадським об'єднанням привести свої статути (положення) і програмні документи у відповідність із Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації».

8. Визнати такими, що втратили чинність з дня введення в дію Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації»: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 1 листопада 1976 року «Про затвердження Положення про релігійні об'єднання в Українській РСР від 1 листопада 1976 року (Відомості Верховної Ради УРСР, 1976 р., № 46, ст. 420, № 48, ст. 450; 1981 р., № 38, ст. 629; 1990 р., № 42, ст. 582);

Закон Української РСР «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1981 р., № 49, ст. 840) у частині затвердження Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 9 вересня 1981 року «Про внесення змін і доповнень до Положення про релігійні об'єднання в Українській РСР».

Таким чином, усі законодавчі акти, що діяли в колишній державі — Українській РСР, у тому числі й ті, на основі яких укладалися договори про оренду й передання в безплатне користування культових приміщень, на сьогодні «втратили чинність». Чому ж про це не знають насамперед державні службовці та представники правоохоронних органів, які зобов'язані від імені нашої держави розв'язувати питання про користування культовими спорудами? Зрештою, справді не знають чи їм з якихось причин вигідно вдавати, що не знають? Якщо перше, то як вони можуть вирішувати долі тисяч і тисяч людей? Якщо друге, то як вони можуть займати пости правоохоронців? Правовий нігілізм серед наших співгромадян — це справжнє лихо, та в стократ більше лихо, коли такий нігілізм проявляють люди, обов'язок яких — стежити за дотриманням законів.

Адже сказано: всі попередні рішення уряду щодо церковних питань привести у відповідність із нормами прийнятого Закону і визначити порядок передання (тобто наново передати) всіх культових споруд; визнати такими, що втратили чинність, усі попередні правові документи, що стосуються діяльності громад, у тому числі і права користуватися (чи володіти) культовою спорудою. Може, Міністерство юстиції нагадає, нарешті, нашим правоохоронним органам хоча б найелементарніше: потребу лише дотримуватися Закону?

На зустрічах у Закарпатті вірники УГКЦ с. Веряця Виноградівського району передали мені записку, яку інакше як трагікомедією назвати не можна: «Ви кажете про почерговість богослужінь у храмах, що є державною власністю, а нам наші органи пояснюють, що храми передані православним за угодою з 1954 р. І цю угоду може розірвати тільки орган, який уклав цю угоду. То скажіть, де взяти той орган, якщо ми вже живемо у новій державі? Районні органи нам відповідають: ми не укладали угоди і не відмінимо її. І це основна причина, якою мотивують ці органи неможливість почергового моління». І далі дописка: «Скажіть, най пояснять нам ті органи, де знайти ту угоду, б в архівах її немає». Що тут робити? Сміятися чи плакати?

Можу привести просто вбивчі приклади про тупу сваволю рішень Вищого і обласних арбітражних судів. Так, 20.04.94 р. арбітр Вищого арбітражного суду України М. Остапенко виніс рішення щодо користування храмом у с. Утішків Буського району Львівської області, посилаючись на «договір найму майна», укладений громадою РПЦ із виконкомом Буської районної Ради народних депутатів 29.03.89 р., а тому: «Правовідносини за цим договором... зберігаються в повному обсязі і для релігійної громади УАПЦ, яка після введення в дію Закону України «Про свободу совісті та релігійних організацій» у встановленому порядку зареєструвала свій статут 15.10.91».

Чекайте! Чому правовідносини щодо договору про користування храмом «зберігаються в повному обсязі» тільки для тієї частини громади, яка, вийшовши з єдиної до 1991 р. РПЦ, утворила УАПЦ, а для тієї частини громади, яка також відійшла від РПЦ, утворила УГКЦ, не зберігаються ані на крихту! Та ж і ті, і ті мають однакове право на збереження своїх прав, тому і введений принцип почерговості, тому й скасовані усі попередні акти правовідносин щодо користування культовою спорудою. Якщо цього не знає (чи не хоче знати?) суддя, то... Тим часом, 10.08.95 р. у цій самій справі суддя арбітражного суду Львівської області В. Онишкевич виніс цілком законне рішення про нечинність згаданого утішківського договору від 29.03.89 р., аби дати можливість укласти з кожною релігійною громадою (УАПЦ і УГКЦ) окремий договір на спільне користування храмом. Одначе через два місяці (17.10.95 р.) заступник голови Львівського арбітражного суду Г. Гулик це рішення скасував, бо... Тут знову все пішло «на круги своя»: і роз'яснення Ради у справах релігій при Кабінеті міністрів України від 23.03.94 р. про те, як треба розуміти і застосовувати Закон «Про свободу совісті та релігійні організації», і про «умови договору», які «зберігаються у повному обсязі», і те, що попереднім «суддею не було враховано п. 4 договору оренди від 14.02.89 р., яким визначено умови розірвання договору». Отже, суддя Г. Гулик доходить висновку: «Приймаючи до уваги те, що матеріалами справи не доведено фактів порушення відповідачем умов договору, що мотиви, за якими позивач хоче розірвати договір, суперечать п. 4 цього самого договору, правових підстав для задоволення позову не було. Рішення (попереднє. — М. К.) підлягає скасуванню».

Та чи знають у Львівському і столичному арбітражних судах, що в нас уже є Українська держава, що вона прийняла свої законодавчі акти, якими скасувала всі попередні договори оренди культових приміщень, а тому нікому нічого не треба доводити, шукати фактів порушень умов договору — вони усі разом, гамузом — ліквідовані? Очевидно, не знають. (Або зацікавлені, аби не знати). А тому ось такі невтішні справи не лише в одному цьому селі з оптимістичною назвою Утішків.

То чи є надія, що наші правоохоронні органи нарешті втямлять: після прийняття Закону «Про свободу совісті та релігійні організації» з релігійними громадами наново укладаються нові умови користування, оскільки усі культові будівлі, націоналізовані державою, до прийняття цього Закону вважалися державною власністю. І про це у ст. 17, ч. 2 Закону сказано: «Культові будівлі і майно, які становлять державну власність, передаються організаціям, на балансі яких вони знаходяться, у безоплатне користування або повертаються у власність релігійних організацій за рішенням обласних, Київської та Севастопольської міських державних організацій, а в Республіці Крим — уряду Республіки Крим». А там, де релігійні громади розділилися на дві (або більше) конфесій, а культова будівля одна, то вона передається у почергове користування. Якщо ж релігійна організація не дотримується вимог статті 17 щодо почерговості, то, згідно зі статтею 16, вона може бути знята з реєстрації і її діяльність припинена у судовому порядку.

Вимога почерговості є вимогою не лише нашого державного Закону, вона передбачена у Резолюції 7-го пленарного засідання Міжнародної змішаної Комісії з питань теологічного діалогу, що відбулося 17—24 липня 1993 року в м. Баламанд (Ліван) і в якому брали участь усі релігійні центри світу, зокрема Константинопольський Патріархат, Ватикан, Московський Патріархат. У статті 28 цієї резолюції сказано: «Віра в таїнственну дійсність означає, що потрібно визнавати всі літургійні обряди іншої Церкви... Це переконання вимагає, щоб за певних обставин полегшувати виконання обряду іншій Церкві, надаючи при цьому по домовленості свою власну церкву в розпорядження іншій, що дозволить почергово в різний час відправляти у тому самому приміщенні». Отже, якщо хтось хоче пояснювати неможливість почергових богослужінь в одному храмі канонічними перешкодами, то це також не відповідає правді. І богословські, і державні принципи в цьому питанні не протирічать один одному. Аби лише була добра воля виконувати закони. І Божі, і державні. І така добра воля у багатьох населених пунктах уже приносить добрі плоди християнської злагоди.

На 1 січня 1995 року у нас було 819 храмів, у яких богослужіння проводять почергово, отож, як той казав, процес пішов. Сьогодні немає іншого цивілізованого способу розв'язання міжконфесійних конфліктів, окрім визнання і послідовного впровадження принципу почерговості богослужінь у тих культових спорудах, які є державною власністю і на які претендують дві громади. Нехтування цим принципом веде до приниження людської гідності і безправності значної частини наших співвітчизників.

Ми всі гуртом, і законодавці, і правоохоронці, маємо допомогти нашим ближнім зрозуміти цей принцип, маємо переконати їх, що іншого виходу із ситуації немає, тому треба дотримуватися вимог Закону.

Нарешті маю повідомити, що міркування, висловлені у цій статті, обговорювалися 10 квітня ц. р. на засіданні Комітету з питань культури і духовності і були одностайно схвалені. Це дає мені підстави ще раз звернутися до вимог Закону «Про постійні комісії Верховної Ради України» (ст. 8, п. 6), де сказано: «Рекомендації постійних комісій підлягають обов'язковому розгляду органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та об'єднань громадян, підприємствами. Про результати розгляду та вжиті заходи повинно бути повідомлено постійним комісіям у встановлений ними строк».

Виходячи з цього, Комітет ставить вимогу до Державного комітету України у справах релігій:

1. Оскільки названий державний орган — правонаступник аналогічних попередніх структур, вимагаємо, аби він протягом місяця відкликав протиправне роз'яснення Ради у справах релігій при Кабінеті міністрів України від 23.03.94 р. щодо застосування Закону «Про свободу совісті та релігійні організації», а також інструкцію заступника міністра Міністерства у справах національностей, міграції та культів п. Василя Середи від 1.03.95 р. N 11/242 аналогічного змісту.

2. Рекомендуємо Державному комітету України у справах релігій протягом місяця розробити й затвердити заходи щодо неухильного дотримання Закону «Про свободу совісті та релігійні організації», Постанови Верховної Ради України про введення його в дію (із змінами та доповненнями, внесеними 23 грудня 1993 р.).

Коли йдеться про таку делікатну справу, як міжцерковні відносини, то саме державний Закон України має бути визначальний. А поки що на питання, поставлене у заголовку цієї статті, життєва практика підказує лише одну — ствердну відповідь. Закон у дишло перетворили ті, хто мав неухильно його дотримуватися і виконувати.

Михайло КОСІВ,
голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Читацький мікрофон

Чи справедливі такі закони?

Поясніть мені, будь ласка, як можна приймати один закон всупереч іншому, а саме: чому всупереч ст.22 Закону України «Про зайнятість населення...» Законом «Про державний бюджет України» кошти фонду сприяння зайнятості населення включено до складу державного бюджету в доходній частині в сумі 38777,5 млрд. карбованців, а на вирішення проблем безробіття – 10000 млрд. крб.?

Якщо закон обіцяє дати 10000 млрд., то чому протягом трьох місяців не фінансуються програми перепідготовки і професійного навчання незайнятого населення, програми громадських робіт, допомога в зв'язку з безробіттям? На вирішення проблем безробіття потрібно лише 10000 млрд. крб., то чому підприємства повинні внести ще 28777,5 млрд. крб.? Може, варто зменшити рівень обов'язкових внесків до фонду сприяння зайнятості з 2 до 1 відсотка? Але ст.25 Закону «Про державний бюджет» дозволяє кошти фонду сприяння зайнятості спрямовувати на фінансування підготовки спеціалістів, яку забезпечує Міносвіти.

Отже, беремо на безробіття, а даємо на освіту. А що з цього виходить?

Подивимося далі. Якщо протягом 5 місяців цього року до фонду сприяння зайнятості підприємствами Охтирського району було перераховано 26,3 млрд. крб., то чому безробітна самотня жінка у відчаї кидає свою голодну дитину нам на стіл і тікає світ за очі? Де ж ті гроші? Чому ми, працівники центру зайнятості, повинні контролювати, щоб підприємства своєчасно вносили кошти до фонду сприяння зайнятості, — з одного боку, а з другого — вибачатися перед знедоленими безробітними? І всі клянуть нас останніми словами, а за які провини? Держава нам теж уже третій місяць не виплачує зарплату, а податкова інспекція перевіряє, чи не займаємося ми, державні службовці, підприємницькою діяльністю.

Депутати часто люблять повторювати фразу: народ нас не зрозуміє. Справді, плоди вашої роботи багато в чому незрозумілі і суперечливі, як і прийняті вами названі вище закони.

І. ДЕМЧЕНКО,
заступник директора міського центру зайнятості.

Охтирка
Сумської області.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України з прикордонних питань

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни і доповнення до таких законодачих актів України:

I. У Законі України «Про державний кордон України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №.2, ст.5):

1. Статтю 2 після першого речення доповнити реченням такого змісту:

«Охорона державного кордону України є невід`ємною частиною загальнодержавної системи забезпечення національної безпеки і полягає у здійсненні політичних, правових, організаційних, економічних, екологічних, санітарно-карантинних, військових, оперативних, технічних та інших заходів».

2. Пункт 5 статті 6 викласти в такій редакції:

«5) обмежена лінією державного кордону України частина вод річок, озер та інших водойм, береги яких належать Україні».

3. Статтю 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Перетинання державного кордону України

Залізничне, автомобільне, морське, річкове, поромне, повітряне та інше сполучення через державний кордон України здійснюється в пунктах пропуску, що встановлюються Кабінетом Міністрів України відповідно до законодавства України і міжнародних договорів України.

Пункт пропуску через державний кордон України — це спеціально виділена територія на залізничних і автомобільних станціях, у морських і річкових портах, аеропортах (аеродромах) з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, де здійснюються прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна. Морські та річкові невійськові судна і військові кораблі перетинають державний кордон України відповідно до цього Закону, інших актів законодавства України, а також правил, що видаються уповноваженими на те державними органами України і публікуються у встановленому порядку. Повітряні судна перетинають державний кордон України у спеціально виділених повітряних коридорах перельоту відповідно до цього Закону, інших актів законодавства України, а також правил, що видаються уповноваженими на те державними органами України і публікуються у встановленому порядку.

Переліт державного кордону України поза повітряними коридорами допускається тільки з дозволу уповноважених на те державних органів України.

Під час надзвичайних ситуацій, зумовлених великими аваріями, катастрофами і стихійним лихом, аварійно-рятувальні та аварійно-відновлювальні формування перетинають державний кордон України для локалізації та ліквідації таких ситуацій у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до міжнародних договорів України».

4. Статтю 22 викласти в такій редакції:

«Стаття 22. Прикордонна смуга та контрольовані прикордонні райони

З метою забезпечення на державному кордоні України належного порядку Кабінетом Міністрів України встановлюється прикордонна смуга, а також можуть установлюватися контрольовані прикордонні райони.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України з прикордонних питань»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України з прикордонних питань» з дня його опублікування.

2. Встановити, що до прийняття відповідних актів законодавства за військовослужбовцями Прикордонних військ України, яких звільнено зі служби за віком, через хворобу або за вислугою років, зберігаються пільги, встановлені Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

3. Доручити Кабінету Міністрів України у двомісячний термін привести у відповідність з цим Законом рішення Уряду України, що стосуються прикордонних питань, та забезпечити прийняття і перегляд відповідними міністерствами і відомствами України власних нормативних актів у зв`язку з введенням в дію цього Закону.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ,
18 червня 1996 року.

Прикордонна смуга встановлюється безпосередньо вздовж державного кордону України на його сухопутних ділянках або вздовж берегів прикордонних річок, озер та інших водойм з урахуванням особливостей місцевості і умов, що визначаються Кабінетом Міністрів України. До прикордонної смуги не включаються населені пункти і місця масового відпочинку населення.

Контрольовані прикордонні райони встановлюються, як правило, в межах території району, міста, селища, сільради, прилеглої до державного кордону України або до узбережжя моря, що охороняється Прикордонними військами України. До контрольованого прикордонного району включаються також територіальне море України, внутрішні води України і частина вод прикордонних річок, озер та інших водойм України і розташовані в цих водах острови».

5. У статті 23:

частину першу після слів «у прикордонній смузі» доповнити словами «та контрольованому прикордонному районі»;

частину другу після слів «де прикордонну смугу» доповнити словами «та контрольований прикордонний район».

6. У назві і тексті статті 27 слово «протиповітряної» замінити словом «повітряної».

7. Доповнити Закон статтею 27^1 такого змісту:

«Стаття 27^1. Взаємодія в охороні державного кордону

Прикордонні війська України в межах встановлених чинним законодавством повноважень координують діяльність державних органів, що здійснюють різні види контролю при перетинанні державного кордону України або беруть участь у забезпеченні режиму у пунктах кордону, прикордонного режиму і режиму у пунктах пропуску через державний кордон України.

Розпорядження Державного комітету у справах охорони державного кордону України з питань додержання режимів на державному кордоні, видані в межах його компетенції, є обов`язковими для державних органів, зазначених у частині першій цієї статті».

8. Статтю 33 доповнити частинами другою і третьою такого змісту:

«Громадянам України, які беруть участь в охороні державного кордону України, держава гарантує захист життя і здоров`я від злочинних посягань.

Порядок участі громадян України в охороні державного кордону та їх соціальний захист визначаються відповідними актами законодавства».

II. У Законі України «Про Прикордонні війська України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 2, ст.7):

1. Статтю 1 після слів «а також охорона» доповнити словами «виключної (морської)».

2. У статті 6:

пункт 5 після слів «державного кордону України та» доповнити словами «виключної (морської)»;

доповнити статтю пунктами 10, 11 та 12 такого змісту:

«10) здійснювати охорону дипломатичних представництв України, постійних представництв України при міжнародних організаціях і консульських установ України в іноземних державах;

11) у відповідності з чинним законодавством України забезпечувати систему особливих заходів щодо захисту військовослужбовців Прикордонних військ України, які беруть безпосередню участь в оперативно-розшуковій діяльності та здійсненні контролю за переміщенням людей, транспортних засобів, товарів та інших предметів чи речовин через державний і митний кордон України, від посягань на життя, здоров`я, житло і майно зазначених осіб та їх близьких родичів у зв`язку з службовою діяльністю цих військовослужбовців;

12) здійснювати взаємодію при охороні державного кордону з відповідними органами, військовими формуваннями іноземних держав у порядку, який встановлюється міжнародними договорами і актами законодавства України».

3. У статті 7:

абзац перший викласти в такій редакції:

«У межах прикордонної смуги, контрольованого прикордонного району, в пунктах пропуску через державний кордон України, а також на території, де прикордонну смугу та контрольований прикордонний район не встановлено, але Прикордонні війська України здійснюють охорону державного кордону України або прилеглої до охоронюваного Прикордонними військами України узбережжя моря території району, міста, селища, сільради, в територіальному морі України, внутрішніх водах, що належать Україні, Прикордонні війська України мають право»;

пункт 1 доповнити словами «користуватися безплатно усіма видами міського пасажирського транспорту (крім таксі), залізничного і водного транспорту приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів»;

пункт 15 після слів «щодо охорони державного кордону України» доповнити словами «виключної (морської)»;

доповнити статтю пунктами 16, 17, 18, 19, 20 і 21 такого змісту:

«16) розглядати справи про адміністративні правопорушення, пов`язані з порушенням правил прикордонного режиму і режиму в пунктах пропуску через державний кордон України;

17) у випадках і в порядку, встановлених законодавством України, не допускати в`їзду в Україну іноземних громадян, а також виїзду із неї громадян України та іноземних громадян;

18) використовувати в порядку, передбаченому законодавством України, земельні ділянки;

19) одержувати безоплатно за письмовими запитами командирів військових частин та начальників оперативно-розшукових підрозділів від державних органів, підприємств, установ і організацій, а також об`єднань громадян інформацію, необхідну для виконання покладених на війська обов`язків, за винятком випадків, коли законодавством України встановлено спеціальний порядок одержання інформації;

20) використовувати у порядку, встановленому законодавством України, водний і повітряний простір України, морські та річкові порти, аеропорти і аеродроми (посадочні майданчики), розташовані на території України, незалежно від їх відомчої належності і призначення; одержувати навігаційну, метеорологічну, гідрографічну та іншу інформацію, необхідну для забезпечення польотів і кораблеводіння, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

21) здійснювати спеціальні заходи забезпечення безпеки військовослужбовців Прикордонних військ України та їх близьких родичів, недоторканності житла, а також збереження їх майна згідно з чинним законодавством України».

4. Статтю 8 викласти в такій редакції:

«Стаття 8. Застосування зброї, бойової техніки та спеціальних засобів під час охорони державного кордону України і виключної (морської) економічної зони

Прикордонні війська України і Війська повітряної оборони України у порядку, передбаченому законодавством України, під час охорони державного кордону України і виключної (морської) економічної зони мають право застосовувати зброю, бойову техніку та спеціальні засоби для:

1) відбиття збройного нападу і вторгнення на територію України військових груп і банд, припинення збройних провокаційних дій на державному кордоні України;

2) відбиття нападу та припинення опору неозброєних осіб, коли життю прикордонників або населенню загрожує небезпека і запобігти їй іншими засобами немає можливості;

3) запобігання викраденню повітряних, морських та річкових суден, що належать Україні;

4) захисту населення від збройних нападів та інших дій, що становлять загрозу життю і здоров`ю людей, а також майну, коли інші засоби захисту виявилися марними;

5) запобігання спробі втечі осіб, затриманих за порушення державного кордону України, у разі неможливості перешкодити цьому іншим способом;

6) запобігання спробі порушників державного кордону України переховатися на території суміжної держави або прорватися вглиб території України, коли всі інші засоби для їх затримання вичерпано;

7) подання допомоги кораблям Прикордонних військ України під час відбиття збройного нападу на них, припинення ворожих дій іноземних суден щодо українського узбережжя, українських підводних та надводних об`єктів або для припинення збройного опору суден — порушників державного кордону України.

У разі необхідності можуть застосовуватися зброя і бойова техніка Військово-Морських Сил України та інших видів Збройних Сил України в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Зброя, бойова техніка та спеціальні засоби застосовуються під час охорони державного кордону України і виключної (морської) економічної зони України у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України».

5. У статті 9:

у частині першій слова «служби, яке затверджується Кабінетом Міністрів України» замінити словами «служби громадянами України»;

частину другу викласти в такій редакції:

«На строкову військову службу в Прикордонні війська України призиваються громадяни України відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов`язок і військову службу». На період служби у Прикордонних військах України членство військовослужбовців у будь-якій політичній партії, організації чи русі не допускається»;

доповнити статтю частинами третьою та четвертою такого змісту:

«Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації військовослужбовців для Прикордонних військ України здійснюються відповідно до Закону України «Про освіту» та інших актів законодавства України.

Для забезпечення професійної освіти кадрів Прикордонних військ України створюються відповідні навчальні заклади».

6. Статтю 11 викласти в такій редакції:

«Стаття 11. Соціальний і правовий захист військовослужбовців Прикордонних військ України

Військовослужбовці Прикордонних військ України під час виконання покладених на них обов`язків діють як представники влади від імені держави і перебувають під її захистом. Їх життя, честь і гідність охороняються законом.

Держава гарантує соціальний і правовий захист військовослужбовців Прикордонних військ України та членів їх сімей відповідно до законодавства України.

Соціальний захист працівників, які уклали трудовий договір із Прикордонними військами України, забезпечується на загаль-

них підставах відповідно до законодавства про працю України».

7. Доповнити Закон розділом п'ятим такого змісту:

«V. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПРИКОРДОННИХ ВІЙСЬК УКРАЇНИ

Стаття 13. Контроль Верховної Ради України за діяльністю Прикордонних військ України

Парламентський контроль за діяльністю Прикордонних військ України, дотриманням ними чинного законодавства здійснюється Комісією Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки.

Голова Державного комітету у справах охорони державного кордону України систематично інформує Верховну Раду України, Президію Верховної Ради України та Комісію Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки про виконання Прикордонними військами України покладених на них завдань та чинного законодавства, забезпечення прав і свобод людини.

Державний комітет у справах охорони державного кордону України у порядку, встановленому законодавством України, зобов'язаний відповідати на запити постійних і тимчасових комісій Верховної Ради України та народних депутатів України.

Голова Державного комітету у справах охорони державного кордону України щорічно подає Верховній Раді України письмовий звіт про діяльність Прикордонних військ України.

Стаття 14. Контроль Президента України за діяльністю Прикордонних військ України

Контроль за діяльністю Прикордонних військ України здійснюється Президентом України.

Постійний контроль за дотриманням законодавства України в діяльності Державного комітету у справах охорони державного кордону України, управлінь, з'єднань і частин Прикордонних військ України та конституційних прав громадян здійснюється Президентом України.

Голова Державного комітету у справах охорони державного кордону України систематично інформує Президента України, Раду національної безпеки України з основних питань своєї діяльності. Порядок подання такої інформації встановлюється Президентом України.

Голова Державного комітету у справах охорони державного кордону України щорічно подає Президенту України письмовий звіт про діяльність Прикордонних військ України.

Стаття 15. Відомчий контроль за адміністративно-господарською і фінансовою діяльністю Прикордонних військ України

Відомчий контоль за адміністративно-господарською і фінансовою діяльністю Державного комітету у справах охорони державного кордону України, управлінь, з'єднань і частин Прикордонних військ України здійснюється у порядку, визначеному Президентом України».

У зв'язку з цим статтю 13 вважати статтею 16 розділу п'ятого цього Закону.

III. У Положенні про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Прикордонних військ України, затвердженому Постановою Верховної Ради України від 4 листопада 1991 року (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 2, ст.9):

1. Пункт 2 викласти в такій редакції:

«2. Особовий склад Прикордонних військ України включає військовослужбовців строкової військової служби та військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин, прапорщиків і мічманів та офіцерського складу».

2. У пунктах 3 і 4 слово «дійсну» виключити.

3. Пункт 4 після слова «строкової» доповнити словом «військової»; у цьому ж пункті слова «Кримської АРСР і областей України» замінити словами «Автономної Республіки Крим, областей України, міст Києва і Севастополя».

4. У пункті 5 слова «прапорщиками, мічманами, військовослужбовцями надстрокової служби» замінити слова «військовослужбовцями, які проходять службу за контрактом на посадах солдатів і матросів, сержантів і старшин, прапорщиків і мічманів».

5. Пункт 6 доповнити абзацом другим такого змісту:

«До повного укомплектування Прикордонних військ України прапорщиками і мічманами ці посади можуть заміщуватися сержантами та старшинами, які проходять строкову військову службу і мають спеціальну підготовку».

6. У пункті 9 слово «дійсної» виключити.

7. В абзаці другому пункту 10 слова «особовим складом Прикордонних військ України, яке затверджується Кабінетом Міністрів України» замінити словами «громадянами України».

8. Пункт 13 викласти в такій редакції:

«13. Держава гарантує повне забезпечення підрозділів і військових формувань Прикордонних військ України матеріальними засобами, технікою, обладнанням, озброєнням, військовим та іншим майном, необхідними для охорони державного кордону України.

Матеріально-технічне забезпечення Прикордонних військ України ресурсами, що розподіляються централізовано, здійснюється на пріоритетних засадах у загальній системі державного матеріально-технічного постачання військових споживачів згідно з заявками на військове і ветеринарне забезпечення через відповідні центральні органи державної виконавчої влади».

9. Пункт 14 доповнити словами «а також на укладення прямих договорів з державними підприємствами, установами і організаціями та підприємствами незалежно від форм власності».

10. Доповнити Положення після пункту 14 новими пунктами 15,16 і 17 такого змісту:

«15. Землі для потреб Прикордонних військ України надаються у порядку, визначеному законодавством України.

16. Забезпечення житлом військовослужбовців Прикордонних військ України здійснюється за рахунок цільових державних капітальних вкладень та інвестиційної діяльності.

Прикордонні війська України звільняються від передачі місцевим Радам народних депутатів частини житла, побудованого за рахунок цільових державних капітальних вкладень та інших коштів.

Житло державного житлового фонду, що звільняється військовослужбовцями Прикордонних військ України, передається у встановленому порядку відповідним підрозділам і військовим формуванням Прикордонних військ України для їх повторного заселення.

17. Торговельно-побутове обслуговування військовослужбовців і працівників, які працюють за трудовим договором у Прикордонних військах України, здійснюється відповідними службами Державного комітету у справах охорони державного кордону України»;

у зв'язку з цим пункт 15 вважати пунктом 18.

11. Доповнити Положення після пункту 18 пунктом 19 такого змісту:

«19. Пенсійне забезпечення військовослужбовців Прикордонних військ України, звільнених у запас, здійснюється відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 червня 1996 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про основні напрями бюджетної політики на 1997 рік (Бюджетна резолюція)

Виходячи з аналізу економічного стану країни, на підставі прогнозних макропоказників розвитку економіки України на 1997 рік та враховуючи, що бюджет є основним інструментом економічної політики держави, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Головними напрямами бюджетної політики на 1997 рік вважати:

забезпечення фінансовими ресурсами соціального захисту населення і функціонування соціально-культурної сфери, виходячи з необхідності надання гарантованого державою рівня соціальних послуг та соціального захисту з урахуванням затвердженої величини вартості межі малозабезпеченості та першочергового фінансування виплат пенсій та допомог найменш захищеним верствам населення;

сприяння процесу збалансованої макроекономічної стабілізації, подоланню інфляційних процесів та структурній перебудові економіки;

здійснення податкової політики в напрямі стимулювання підприємницької діяльності вітчизняних виробників товарів та послуг всіх форм власності та зменшення податкового тиску на них;

продовження реформування системи взаємовідносин між бюджетами різних рівнів у напрямі забезпечення самостійності місцевих бюджетів;

оптимізацію рівня бюджетного дефіциту та розширення неемісійних джерел його фінансування, вишукання додаткових джерел доходів бюджету.

Встановити граничний рівень перерозподілу валового внутрішнього продукту через доходну частину бюджету в розмірі не більш як 46 відсотків з урахуванням фондів цільового призначення.

Встановити, що проект Державного бюджету України на 1997 рік розглядається Верховною Радою України після розгляду нею основних параметрів економічного і соціального розвитку України на 1997 рік.

Забезпечити затвердження структури нової бюджетної класифікації до 15 липня 1996 року, що дасть змогу застосувати її при складанні проекту Державного бюджету України на 1997 рік.

2. З метою сприяння процесу збалансованої макроекономічної стабілізації та структурної перебудови економіки:

загальний розмір дефіциту бюджету скоротити до 5 відсотків валового внутрішнього продукту. Розширити використання неемісійних джерел фінансування дефіциту бюджету, в тому числі за рахунок зовнішніх джерел фінансування та збільшення ринку державних цінних паперів. Здійснювати своєчасне обслуговування внутрішнього державного боргу, що виник в результаті випуску державних цінних паперів для покриття дефіциту бюджету;

передати Головному управлінню Державного казначейства України до 1 січня 1997 року фінансування всіх видатків Державного бюджету України і здійснювати їх з суворим дотриманням Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік;

передбачити бюджетні ресурси на фінансування невідкладних пріоритетних програм для забезпечення структурної перебудови галузей економіки, насамперед агропромислового і паливно-енергетичного комплексів та актуальних науково-технічних програм;

бюджетні видатки на фінансування капітального будівництва передбачити з урахуванням пріоритетності галузей народного господарства та необхідності залучення на ці цілі власних коштів підприємств, коштів населення, іноземних інвестицій та інших небюджетних джерел.

3. З метою поліпшення фінансового стану підприємств, подолання платіжної кризи та подальшого вдосконалення податкової політики:

Кабінету Міністрів України у 1996 році завершити роботу з розробки проекту Податкового кодексу України;

здійснювати податкову політику в напрямі створення умов для сприяння виробничому процесу, підвищенню конкурентоспроможності продукції вітчизняних виробників та необхідності збалансування бюджету;

розширити перелік підакцизних товарів, що споживаються переважно заможними громадянами;

суттєво скоротити кількість пільг щодо сплати податку на добавлену вартість, мита тощо;

передбачити у проекті Державного бюджету України на 1997 рік кошти на державну підтримку вугільної промисловості;

Кабінету Міністрів України до 1 вересня 1996 року внести пропозиції щодо розширення переліку місцевих податків і зборів, що можуть запроваджуватись органами місцевого самоврядування, а також розширення їх повноважень щодо встановлення цих податків і зборів;

впровадити на початок 1997 року податки на нерухоме майно громадян та основні фонди підприємств всіх форм власності, що здаються ними в оренду;

посилити контроль за повнотою сплати податків та виконанням доходної частини бюджету шляхом підвищення відповідальності за стан розрахунків з бюджетом Голови Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, голів обласних державних адміністрацій, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівників центральних органів виконавчої влади, Головної державної податкової інспекції України, державних податкових інспекцій Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст і районів у містах, інших органів виконавчої влади;

Кабінету Міністрів України до 1 жовтня 1996 року підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», який би передбачав удосконалення порядку віднесення витрат на собівартість продукції;

здійснити заходи щодо подолання тінізації економіки;

удосконалити порядок зміни цін і тарифів на електроенергію, вугілля, газ, залізничні перевезення.

4. Видаткову частину бюджету сформувати виходячи із таких положень:

сконцентрувати фінансові ресурси на здійсненні заходів щодо соціального захисту населення та утримання соціально-культурних закладів із врахуванням заходів щодо економії бюджетних коштів шляхом удосконалення мережі, форм і методів їх фінансування, включаючи розвиток страхових засад фінансування пенсійного забезпечення та медичного обслуговування, а також на здійснення компенсаційних виплат по знецінених грошових заощадженнях громадян в установах Ощадного банку України, враховуючи категорії громадян за віком;

видатки на оборону визначити з урахуванням намічених заходів щодо реформування та розвитку Збройних Сил України, передбачивши їх розмір на рівні питомої ваги у загальних видатках бюджету на 1996 рік та передбачити скорочення витрат на утримання правоохоронних органів шляхом удосконалення їх структури;

видатки на утримання органів виконавчої влади визначити, виходячи з намічуваних заходів щодо їх скорочення шляхом удосконалення структури, чіткого визначення і розподілу їх функцій, підвищення ефективності діяльності та престижності державної служби;

передбачити в проекті Закону України про Державний бюджет на 1997 рік кошти для погашення заборгованості за 1996 рік.

5. Кабінету Міністрів України:

підготувати до 15 вересня 1996 року пропозиції щодо удосконалення взаємовідносин між центральними та місцевими органами влади з метою поліпшення функціонування бюджетної системи, маючи на увазі збільшення питомої ваги місцевих бюджетів;

передбачити в проекті Закону України про Державний бюджет України на 1997 рік можливість приведення ставок податків та платежів, що визначаються у фіксованих сумах, у відповідність з темпами інфляції;

до 1 вересня 1996 року подати Верховній Раді України проект Закону про Державне казначейство України та до 1 січня 1997 року завершити формування системи Державного казначейства України.

6. Запропонувати Президенту України в межах своїх повноважень вирішити питання щодо поновлення системи підпорядкування Міністерству фінансів України фінансових органів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя і підвищення їх відповідальності за виконання бюджету, а також передбачити, що керівники місцевих фінансових органів є заступниками голів відповідно обласної, Київської та Севастопольської міської, районної державних адміністрацій та голів виконавчих органів місцевих Рад.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 3 липня 1996 року.

Валентин ЛАНДИК:

ГОСПОДАРСЬКІ (КОМЕРЦІЙНІ) ВІДНОСИНИ МАЄ РЕГУЛЮВАТИ ДЕРЖАВА

НАРОДНИЙ депутат України Валентин Ландик у порядку законодавчої ініціативи вніс до Верховної Ради проект Господарського (комерційного) кодексу України. Об'ємна праця, підготовлена групою провідних вітчизняних фахівців у сфері економіко-правових відносин, пройшла експертизу в солідних наукових центрах Європи та Америки. Зважаючи на інтерес, що вже виник, до проекту названого документа, ми попросили народного депутата розповісти про нього докладніше.

— Отже, Валентине Івановичу, крок зроблено, розмови в кулуарах точаться, недомовок, на жаль, багато. Навіщо цей проект і чому саме ви вирішили його вносити?

— Так, я справді чую багато запитань, на безліч дзвінків доводиться відповідати, і це, вважаю, закономірно. Всім, як я розумію, набридла невизначеність господарських відносин. То один іншому сировину не відвантажив, то партнери з бізнесу спільної мови не знайдуть, то із взаєморозрахунками зволікають. Одне слово, в повсякденній господарській практиці постає маса типових ситуацій, які регулюються, скажемо м'яко, не найкращим чином. Відтак — і перевантаженість арбітражних судів, і непорозуміння між партнерами, і навіть — будемо відверті, досить замовчувати — горезвісні «розбирання», коли в хід іде зброя.

— Дозвольте, але ж є норми законів про підприємства, про підприємництво, про власність, положення Цивільного кодексу, всілякі постанови, листи, інструкції, розпорядження, якими регламентуються господарські правовідносини...

— Так приблизно заявляють і наші опоненти, мовляв, навіщо город городити, якщо комерційну діяльність окреслено наявними нормативами? Так, але не так! У тому й полягало завдання розробників проекту кодексу, щоб створити базис, основу приватного творення норм, чітко визначивши при цьому понятійний апарат, внутрішню логіку й реальні виходи у правове поле господарських (комерційних) відносин. Серед розробників — і вчені, і практики, і спеціалісти Кабінету міністрів України — одне слово, ті, хто не з чутох знає, чим відрізняється право від безправ'я.

Проект скрупульозно розглядали в багатьох господарських, державних і недержавних структурах. Ми дуже вдячні зарубіжним експертам, які оцінили наше творіння з позицій світової господарської практики та міжнародних правових норм. А мені зробили честь президія Міжрегіональної асоціації промисловців, виконком Партії праці винести проект на розгляд Верховної Ради. Мабуть, тому, що часто виступаю за врегулювання правовідносин в економіці. В цьому документі, не приховуватиму, я побачив те, про що думав, казав не один рік. Передав проект кодексу особисто Олександрові Олександровичу Морозу, сподіваючись на якнайшвидше проходження процедури попередніх узгоджень і розглядів.

— Я ось тримаю в руках цей солідний (у прямому розумінні) том і думаю: невже прийняття кодексу зменшить потяг до незліченних економічних правопорушень і злочинів? Часом, погодьтеся, створюється враження, що законодавча база існує сама по собі, а життя мчить уперед своєю колією...

— Усе це ми помічаємо, і, мабуть, у багатьох з'являється подібне до вашого відчуття. Пригадую, коли ще в інституті вчився, а відтоді не один рік минув, економісти казали, що найневрегульованішою галуззю права є господарська. Чому — гадаю, неважко відповісти. В режимі командно-адміністративної системи, коли вказівка «зверху» була вище від будь-якого закону, коли була монополія державної власності, навіщо, скажіть, було мудрувати над створенням законів власності? Навіщо, скажіть, було мудрувати над створенням законів господарювання? «Если партия сказала — надо, — комсомол ответил — есть!» — так співали в той час, за таким законом жили всі. Проте перехід до іншої форми господарювання, до багатоваріантності, до розвитку поряд з державною приватної і колективної форм власності неможливий без стрункої і жорсткої законодавчої бази. Правила гри, якщо так висловитися, має встановити держава в особі найвищого законодавчого органу, а турбота учасників господарських операцій — чи то промисловець, комерсант, фермер або директор — суворо дотримуватися букви закону. Тоді поступово з'явиться правове поле, де «гравці» хай забивають свої «голи». А судді — судять.

— І останнє запитання, Валентине Івановичу. Ви тепер, кажуть, взяли відпустку у Верховній Раді й повернулися на NORD»?

— Так, я змушений був зробити це з кількох причин. Поперше, становище на підприємствах наприкінці минулого року — а я президент акціонерного об'єднання «NORD» — склалося досить напружене. Дивитися збоку — це не для мене. От і вирішив залишити на деякий час крісло у Верховній Раді. Тим більше, що люди попросили повернутися. Із січня почав виконувати обов'язки. Працюю від зорі до зорі. Довелося зробити кілька кадрових змін. Справи, як мені здається, пішли на лад. Гадаю, скоро увійдемо у звичний ритм. Проте іншою, не менш важливою для мене, причиною повернення ближче «до труби» було бажання глибше подивитися на механізм сьогоднішнього господарювання, відчути, куди, до чого привели і ведуть нас наші реформатори, макроекономісти. Висновків, за результатами цих спостережень, вже досить багато. Але про них якось іншим разом...

Розмову вів
Георгій ЄВГЕНЬЄВ.

ПСЕВДОЧОРНОБИЛЬЦІ РЯТУЮТЬСЯ, А СПРАВЖНІ ЛІКВІДАТОРИ ЗАДИХАЮТЬСЯ... ВІД ОБУРЕННЯ Й ОБРАЗИ

Чорнобиль

ПРЕЗИДЕНТ Союзу «Чорнобиль» України Юрій Андреєв, який нещодавно побував у редакції "Голосу України", від імені членів цієї найчисленнішої і впливової громадської організації схвально відгукнувся про парламентські слухання, що відбулися напередодні десятиріччя Чорнобильської трагедії, про прийняті документи, які можна розглядати як програму дій на найближчі роки. Справедливим, таким, що враховує побажання чорнобильців, назвав він Закон про статус постраждалих.

Справді, ситуації, коли через легкість отримання «чорнобильських посвідчень» мало не все населення кинулось у погоню за пільгами, давно треба було покласти край.

Звісно, псевдочорнобильцям усіх мастей такий закон не вподоби. Вони використовували будь-яку можливість, щоб заблокувати підписання закону Президентом. Втім, ось що безпосередньо сказав Юрій АНДРЕЄВ:

— 26 квітня цього року в «Голосі України» було опубліковано неювілейні нотатки начальника управління пільг та компенсацій Мінчорнобиля України Миколи Коржа «Чорнобильські пільги — досягнення чи непорозуміння?» Порушено наболілу проблему «чорнобильського мародерства», коли із загального котла —Чорнобильського фонду — кошти розтікаються на виплати необгрунтовано завищених пенсій інвалідам, чия участь у ліквідації наслідків аварії досить сумнівна і перебування в тридцятикілометровій зоні не доведено або «доведено» в суді за «липовими» показаннями свідків. До речі, й про це рік тому кореспонденти «Голосу України» писали...

Три роки поспіль на конференціях Союзу «Чорнобиль» України обговорювалася проблема незаслужених пільг. Рішення конференцій надсилали до Кабміну. І тільки в червні 1995 року було прийнято постанову № 404, що скасовувала можливість встановлення статусу учасника ліквідації наслідків аварії за показаннями свідків у суді. Зараз таким чином можна встановити лише факт перебування в зоні. А чи пов'язано це перебування з роботами по ліквідації — визначає міжвідомча комісія при Мінчорнобилі, в складі якої працюють представники нашої організації.

Тепер, коли ця комісія переглядає рішення судів, із ста чоловік ледве двоє-троє підтверджують свій статус. Виявлено вже півтори тисячі (!) псевдочорнобильців. З'ясувалося також, що в судах формально підходили до цього питання, не спромоглися навіть подивитися на карту: де розташоване те чи те село. Приймалися вочевидь фальшиві довідки. Мародери, повії, яких також чимало було в зоні (не слід закривати на це очі!) мали змогу отримати статус ліквідатора.

І ось коли почали наводити хоч якийсь порядок, перераховувати обгрунтовані й необгрунтовані витрати, законодавчо закріплювати захист найбільш постраждалих громадян, дітей, Григорій Омельченко, голова Комісії Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, у спеціальному листі попросив у міністра юстиції Сергія Головатого висновку: чи належать до учасників ліквідації аварії працівники Чорнобильської АЕС і який статус на них поширюється. А також піддав сумніву правомочність постанови Кабміну (№ 404).

Більшої образи уявити не можна! Чи є ліквідаторами професійні працівники чи переопромінення входить до їхніх службових обов'язків? Так треба розуміти запит Г. Омельченка. За його логікою, пожежники зобов'язані горіти в пожежах, міліціонери гинути у сутичках з бандитами і т. ін.

Хотілося б пояснити для всіх: у трудовому договорі, укладеному працівниками станції з адміністрацією, передбачено опромінення не більш як 5 бер на рік. Після аварії кожна добова доза перевищувала річну.

Не треба вважати нас героями. І те, що поперва повідомлялось винятково про добровольців, які працювали на складних ділянках, — не вірно. Я професіональний інженер, колишній працівник станції і знаю, що там потрібна була висококопрофесійна праця, яка кваліфіковано забезпечувала б ліквідацію наслідків аварії. Усі основні роботи було проведено з участю співробітників станції. Неспеціалісти не зробили б того, що треба, через елементарні незнання. Ну а те, що дози ми отримували значно більші, аніж ті, хто з'являвся в зоні епізодично, — це точно. І ставити сьогодні під сумнів наш статус — просто аморально.

Ми це розглядаємо як один із заходів блокування введення в дію закону. Але ж багато для його появи зробив саме Союз «Чорнобиль» України. Наша організація в листопаді минулого року виступила ініціатором перевірки використання коштів Чорнобильського фонду. А в грудні за дорученням прем'єр-міністра Є. Марчука було сформовано спеціальну контрольну групу.

Я переконаний, що немає іншої організації, більш зацікавленої у розкритті справжніх причин нецільового використання державних коштів Чорнобильського фонду, у викритті псевдочорнобильців та притягненні винних до відповідальності. Але хотілося б не трубити на весь світ про злодіїв і корупціонерів, а спочатку провести в повному обсязі слідство, розглянути справи в судовому порядку. Тільки за результатами рішень суду називати речі своїми іменами і оприлюднювати, при цьому повідомляючи, які кошти повернуто, на що витрачено і як після цього зросла ефективність чорнобильського фінансування. У противному разі це будуть чергові «мильні бульбашки», за які соромно.

Записала
Людмила МЕНЖУЛІНА.

Щось новеньке

«Кохран» доведе до споживача

Заручившись підтримкою фахівців служби економічних досліджень при Міністерстві сільського господарства США, в Україні взялися впроваджувати програму «Кохран», зокрема в п'яти областях —Львівській, Вінницькій, Луганській, Сумській та Одеській. Саме в Овідіополі на Одещині гості з-за океану нині монтують апаратуру, навчають тутешній персонал. Невдовзі система має запрацювати, аби оперативно забезпечувати виробників та споживачів сільгосппродукції й продовольства точною інформацією щодо попиту, пропозицій, цін тощо. Тепер, сподіваються тут, не буде такого парадокса, коли передове сільгосппідприємство «Одеська птахофабрика», виробляючи першокласну, конкурентоспроможну продукцію в широкому асортименті, не в змозі своєчасно реалізувати її. Склади переповнені. Тож «Кохран», об'єднавши виробників та споживачів єдиною комп'ютерною мережею, допоможе довести інформацію про відповідні продовольчі товари як до обласних, міських, районних органів управління, так і до підприємницьких структур усіх регіонів України. Залишається додати, що протягом перших двох років фінансування й технічне забезпечення проекту здійснюватиме американська сторона.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

Спираючись на світовий досвід

Актуальне інтерв'ю

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ перший навчальний рік новоствореного освітнього закладу — Академії муніципального управління. Та «новонароджений» зовсім не нагадує безпорадне немовля. Навпаки, він заявив уже про себе гучно і впевнено. Зростає інтерес до нового навчального закладу, в тому числі й серед читачів «Голосу України». Аби задовольнити цей інтерес, пропонуємо вашій увазі інтерв'ю з ректором Академії професором Юрієм Макаровичем МАЛЬЧИНИМ.

— Юрію Макаровичу, відомо, що ви стояли біля витоків створення Академії муніципального управління, і сьогодні найбільша ваша турбота — її розбудова. У чому своєрідність нового навчального закладу? Які набутки вже маєте?

— Академію створено саме як недержавний навчальний заклад, бо у держави сьогодні не вистачає коштів на утримання і реформування навіть існуючих освітніх закладів. А чинники, що диктували необхідність створення Академії, надто серйозні, щоб не зреагувати на них. От і було обрано такий варіант, коли за навчання студента платить замовник. Це органи влади, управління, місцевого самоврядування, юридичні чи навіть фізичні особи. Плата — мінімальна, якої вистачає лише на покриття витрат з організації навчального процесу.

А що стосується самого факту створення Академії, то його треба розглядати й оцінювати в контексті дуже нагальної суспільної потреби. Йдеться про кадрове забезпечення процесу докорінного реформування всіх сторін нашого життя.

Важливою рисою трансформаційних процесів в Україні є децентралізація управління, підвищення ролі регіонів, місцевого самоврядування. І це не наша особливість, а вияв світової тенденції. Подивіться Всесвітню декларацію місцевого самоврядування або Європейську хартію про місцеве самоврядкування, прийняту країнами — членами Ради Європи. А до них тепер належить і Україна.

Підвищення ролі місцевого, як його називають, муніципального, управління, особливо в наших умовах посттоталітарного перехідного періоду, потребує нової генерації управлінських кадрів.

Тому ми зробили свій внесок в реформування цієї системи — створили новий навчальний заклад для підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів муніципального управління.

— А в чому, власне, «новизна» нового навчального закладу, чим він принципово відрізняється від уже існуючих?

— У побудову Академії закладено ідею безперервної освіти. Це, зокрема, здобуття середньої спеціальної освіти з відповідним фаховим спрямуванням, підготовка бакалаврів, спеціалістів, магістрів; регулярне підвищення кваліфікації, а за необхідності — й перекваліфікація муніципальних службовців.

Відповідно до цього в структурі Академії створюють муніципальні ліцей та коледж, Інститут муніципального управління, центр підвищення кваліфікації, Науково-дослідний інститут регіонального управління та місцевого самоврядування.

— У якому стані перебуває нині розбудова Академії? Названі підрозділи вже працюють?

— Частково — так. Але треба мати на увазі, що «запуск у дію» такого складного механізму потребує ретельної підготовки, чималих витрат і певного часу. Найскладніше питання — створення матеріальної бази. Минулого року ми розпочали навчання в Інституті муніципального управління. Ведемо підготовку до відкриття муніципальних ліцею та коледжу.

Інститут муніципального управління готує сьогодні фахівців з вищою освітою — менеджерів виробничої та невиробничої сфер і економістів.

Маємо намір поглиблювати спеціалізацію в цих напрямах. Йдеться також про введення нових спеціальностей — з підготовки менеджерів зовнішньоекономічної діяльності підприємств та юристів — фахівців з муніципального права. Обов'язковим для студентів є оволодіння іноземними мовами, психологічна і педагогічна підготовка, досконале оволодіння інформаційними технологіями в управлінні.

У навчальні плани входить низка дисциплін, що дозволяють опанувати систему муніципального управління. Передбачено ряд зовсім нових спеціальних курсів, що розробляються для викладання в інституті. Крім навчальних практик, створюється система постійного стажування студентів в органах Київської міської та районних державних адміністрацій, а також стажування за кордоном.

Таким чином, теоретичне навчання поєднується із засвоєнням практичних навичок управлінської діяльності, а також із ознайомленням зі світовим досвідом муніципального управління.

— Цікаво знати, що собою являтимуть інші підрозділи Академії, які ви назвали?

— Призначення муніципального ліцею — навчання юнаків та дівчат, які, маючи певні риси характеру та здібності, виявляють бажання працювати в суспільній сфері; схильні до лідерства; відкриті до сприйняття нового та спроможні адаптуватися до нестандартних, складних ситуацій в умовах динамічних суспільних перетворень.

Ліцей завершує середню освіту учнів (9—11 класи). Навчання в ньому ведуть за фаховою спрямованістю, з поглибленим вивченням тих предметів, що закладають підвалини успішного засвоєння в подальшому дисциплін гуманітарного, фундаментального, професійно орієнтованого циклів та спеціальної фахової підготовки в Інституті муніципального управління.

Муніципальний коледж здійснює підготовку фахівців за другим рівнем акредитації з широкого набору спеціальностей, необхідних для муніципального рівня управління — молодших економістів, менеджерів, бухгалтерів, працівників кадрових служб, судових установ, нотаріальних контор, сфери обслуговування тощо. Навчання проводять на основі спеціально розроблених планів, воно передбачає ознайомлення зі специфікою муніципального управління, фахову підготовку для виконання певних функцій у системі органів державної влади та місцевого самоврядування.

Центр підвищення кваліфікації створюється для короткотермінового (курсового) навчання працівників органів муніципального управління, служб, відділів, а також місцевого господарства, торгівлі, обслуговування населення тощо. Освітня діяльність центру має сприяти забезпеченню відповідного рівня кваліфікації кадрів цих служб і підприємств; їх оперативному ознайомленню зі змінами в законодавстві, вимогами нових нормативних актів (урядових чи галузевих); адаптації до нових умов діяльності.

Основна мета створення Науково-дослідного інституту регіонального управління та місцевого самоврядування — наукове опрацювання проблем, пов'язаних із децентралізацією управління, розвитком місцевого самоврядування. Він має скоординувати й узагальнити наукову діяльність підрозділів Академії, сприяти поєднанню навчальної роботи з дослідницькою, залученню до навчального процесу новітніх наукових розроблень у галузі державного управління і місцевого самоврядування.

— І останнє питання: як іде формування матеріальної бази Академії?

— Якщо одним словом — складно. І передусім тому, що дуже скрутні часи переживає наша держава. Ми практично не маємо можливості скористатися бюджетними коштами. Тож сподіваємося на розуміння і допомогу уряду, Міносвіти, шукаємо нестандартні рішення і матеріальних, і фінансових проблем.

Сьогодні нерозв'язаних проблем, мабуть, більш ніж здобутків. Але впевнені, що наполегливість і копітка робота візьмуть своє і ми матимемо муніципальний навчальний заклад на рівні вимог XXI століття.

Тяганина

Як звільнили депутата

УЖЕ ДАВНО, не один рік, на розгляді в судах перебуває так звана «справа Следнєва», депутата Верховної Ради України XII скликання. У чому полягає суть суперечки між Мінпромом України і Следнєвим?

Про це ми запитали і Володимира Петровича Следнєва, і відомого юриста, народного депутата України минулого й нинішнього скликання, Віктора Івановича ШИШКІНА.

Володимир СЛЕДНЄВ: На мій погляд, у моїй історії виявилася очевидна суперечність між чинним законодавством і контрактною системою, запровадженою Постановою Кабінету міністрів від 19.09.93 р. № 203.

У контракті, укладеному на основі типового положення, в п. 5.3 «є» сказано, що «керівник може бути звільнений з посади, а цей контракт розірваний з ініціативи Міністерства до закінчення терміну його дії у випадку систематичного невиконання керівником без поважних причин обов'язків, покладених на нього цим контрактом». Це положення повністю дублюється вимогою КЗпП ст. 40 п. 3, в якій ця норма жорсткіша: «якщо раніше мав стягнення». При застосуванні ст. 40 п. 3 у випадках систематичного невиконання своїх обов'язків працівник мав би отримати протягом одного року мінімум два стягнення. В моєму випадку цього не було.

Під час підписання контракту я, як і всі мої колеги, на це розходження не звернув уваги. А колегія Верховного Суду України зазначила, що я сам погіршив свої права, підписавши такий контракт, і замість того, щоб керуватися статтею 9 КЗпП, що забороняє погіршувати положення чинного законодавства, скасувала рішення Донецького обласного суду й надіслала справу на нове розслідування до Луганського обласного суду з указівкою розглядати її за умовами контракту. Дивно те, що сам пленум Верховного Суду, роз'яснюючи порядок застосування п. 8 ст. 36, у постанові №9 від 9 листопада 1992 року «Про практику розгляду судами трудових спорів» у пункті 13 зазначав, що коли в контракті не обумовлено інших умов відносин за трудовим договором, то слід керуватися іншими статтями чинного законодавства.

Інший бік цього запитання полягає в тому, що згідно з наказом Мінпрому України я звільнений з посади генерального директора Донецького металургійного заводу і зі мною за ініціативою міністерства достроково розірвано контракт. Але ж це не факт звільнення!

А якщо це звільнення, то воно — адміністративне стягнення, а будь-яке адміністративне стягнення на підставі ст. 32 п. 7 Закону про статус народного депутата має бути узгоджене з Верховною Радою, що на момент видання указу не було зроблено.

Попри те, що сесія Верховної Ради України 5 липня 1995 року не дала згоди на моє звільнення, міністр промисловості до сьогодні наказ не скасував, а Верховний Суд України це питання не розглянув у себе на президії або пленумі і не дав оцінки рішенню колегії у цивільних справах.

Слід вказати на ще одне порушення з боку Мінпрому: на підставі п. 5.5 контракту в разі дострокового припинення його дії з ініціативи міністерства за керівником підприємства зберігаються встановлений контрактом порядок оплати та інші соціально-побутові пільги, передбачені контрактом до кінця дії строку контракту, тобто до 24 грудня 1998 року, що Мінпромом також не виконується.

Отож, щодо мене з боку Мінпрому повністю порушуються вимоги чинного законодавства, що свідчить про правову сваволю.

Віктор ШИШКІН: Володимира Петровича Следнєва знаю давно. Разом працювали у парламенті минулого скликання, були у складі Комісії Верховної Ради України з питань законодавства й законності.

Два роки тому серпневим наказом В.П. Следнєва звільнено з посади керівника підприємства, яку він обіймав відповідно до укладеного 24 грудня 1993 року з Міністерством промисловості України контракту.

Звільнення, як це зазначено в наказі, проведено у зв'язку з невиконанням умов контракту, з посиланням на п. 8 статті 36 Кодексу законів про працю України.

Укладеним же контрактом, зокрема його п. 5.3 «а», передбачалося, що керівник може бути звільнений з посади, а контракт розірваний з ініціативи міністерства до закінчення строку його дії у випадку систематичного невиконання ним без поважних причин обов'язків, покладених на нього цим контрактом. До В.П. Следнєва неправильно застосовано передбачуване цим контрактом положення. Йдеться про те, що його звільнено з посади за відсутності самого факту систематичного невиконання обов'язків. Міністерством до видання наказу про звільнення не було вжито стосовно В.П. Следнєва будь-яких заходів дисциплінарного впливу. Слід сказати й про те, що зазначене положення контракту щодо систематичного невиконання покладених обов'язків міститься і в Типовій формі контракту з керівником підприємства, що є у загальнодержавній власності, яку затверджено постановою Кабінету міністрів України від 2 серпня 1995 року № 597. Воно не відповідає чинним нормам трудового законодавства, зокрема з п. 3 статті 40 Кодексу законів про працю України.

Отже, є потреба в «ремонті» цього положення.

Привертає до себе увагу ще й така суттєва обставина, як додержання встановленого законодавством порядку звільнення з роботи.

На час видання наказу про звільнення від обов'язків генерального директора заводу В.П. Следнєв був народним депутатом України. Відповідно до Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат може бути звільнений з роботи з ініціативи власника підприємства, організації, установи лише за попередньою згодою Верховної Ради України. Але наказ видано без будь-якого рішення парламенту. А на подання Міністра економіки Верховна Рада України 5 липня 1995 року своєю постановою відмовила у згоді на звільнення В.П. Следнєва.

Нібито все зрозуміло і трудові права В.П. Следнєва повинні бути поновлені, але з цим зволікають. Вже тривалий час це питання не знаходить і судового вирішення. Донецький обласний суд прийняв 1 березня минулого року правильне, як вважає, рішення про поновлення В.П. Следнєва на посаді директора, проте Верховний Суд України це рішення скасував. Судові рішення, що не скасовані, не заведено критикувати. Але не можна від цього утриматись. Рішення обласного суду скасовано, м'яко кажучи, з формальних підстав. Закручено новий, повторний судовий розгляд. В ім'я чого чи кого?

Проблема

Херсонська бавовна повертається додому

ПЕРША у країні експериментальна лінія з очищення бавовни-сирцю потужністю тисячу тонн на рік, споруджена в Херсоні, почала працювати на місцевій сировині.

—Це робиться відповідно до державної програми розвитку легкої промисловості до 2000 року, — розповів директор акціонерного товариства «Котон» Анатолій Жук. — Нею, зокрема, передбачено будівництво на Херсонщині бавовноочисного заводу на 6 тисяч тонн, заплановано надати 50 мільярдів карбованців для розроблення і впровадження ефективної технології вирощування й перероблення стратегічної культури на першому етапі...

Дискусія на тему «Чи вигідно займатися бавовництвом на півдні України?» поступово вгамовується. Треба відроджувати його хоча б тому, що найбільший у країні Херсонський бавовняний комбінат практично стоїть (з 25 тисяч його працівників залишилося тільки 7). Мова не лише про цей текстильний велет, а й про понад 40 інших підприємств легкої промисловості України, яким час вдихнути нове життя. А платити за кожну завезену з Узбекистану тонну бавовни 1950—2100 доларів — велика розкіш. Тонна готового волокна, вироблена на місці, коштуватиме не більш як 1300 доларів. Доцільність вирощування бавовнику на українському півдні підтверджують і висновки експертів: за нинішніх світових цін на бавовну—волокно один гектар може дати сільгосппідприємству дохід від 300 до 900 доларів без зрошення і від 450 до 1350 доларів — на зрошенні. Цю оцінку зроблено, до речі, без урахування вартості бавовняного насіння, з якого виробляють продукцію понад 30 найменувань, що застосовується в харчовій, хімічній, медичній, парфумерній промисловості тощо.

На перший погляд справа зрушила з місця. Нинішнього року посіви бавовнику на півдні України (Херсонська, Одеська області, Республіка Крим) становлять 240 гектарів — удвічі більше, ніж торік. Однак темпи розширення площ, передбачені акціонерним товариством «Котон», не витримуються через затримку посівного матеріалу, закупленого в Болгарії.

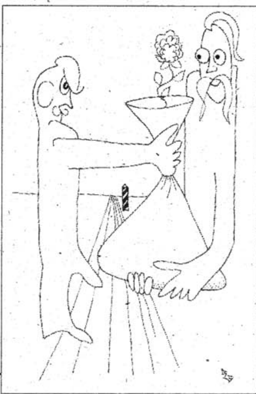
Інша проблема, принаймні на Херсонщині, — земля. АТ «Котон», засновниками якого є Херсонський бавовняний комбінат, Інститут зрошуваного землеробства, 5 сільськогосподарських підприємств, зверталося до колишнього голови облдержадміністрації В. Жолобова з проханням надати в постійне користування 1000—1200 гектарів для вирощування бавовнику, відпрацювання режимів зрошення, дослідження сівозміни, організації власної бази насінництва. На думку акціонерів, створення сировинної бази дасть можливість уже 1997 року виробити для комбінату-велета необхідну кількість сировини, а пізніше — забезпечити нормальний режим роботи підприємства.

—Ми ж просимо навіть не найкращу землю, — каже Анатолій Жук. — Адже бавовник — культура не дуже примхлива. Щодо врожайності великої тривоги не відчуваємо. Торік, наприклад, найвищий збір бавовнику був по 23,6 центнера з кожного гектара, а економічні розрахунки показують, що вже за 6-центнерного врожаю затрати на вирощування культури окупляться. Якщо зберемо по 12 центнерів з гектара, рентабельність бавовнику буде вища, ніж озимої пшениці. Отже, є на що сподіватися. Звичайно, без фінансової підтримки масштабна програма приречена на невиконання.

До речі, росіян уже зацікавили розробки херсонців у бавовнярстві. Посіви вони планують розмістити у Краснодарському краї, де кліматичні умови майже такі самі, як і на півдні України. І деякі українські спеціалісти одразу одержали запрошення взяти участь у реалізації російської програми...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Малюнок **Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.**

Після незвичної спеки — надзвичайний стан

За прогнозами спеціалістів, господарства Житомирщини не доберуть 40 відсотків сіна і сінажу, половину соломи. Швидке підгорання травостою пасовищ призвело до спаду виробництва молока, тоді як торік на цей час припадали максимальні надої. «Вважати стан, що склався у сільськогосподарському виробництві, надзвичайним», — говориться у розпорядженні голови облдержадміністрації. Поставлено завдання максимально розширити посіви післяжнивних та післяукісних кормових культур, зокрема гібридів кукурудзи вітчизняної селекції у чистому вигляді та в домішках. Серед інших заходів — заборона реалізації худоби, яка не набрала достатньої ваги.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Вистачить і собі, і на продаж

Колись під картоплею на Сумщині було зайнято близько 50 тисяч гектарів. Цього року бульбу вирощують переважно лише у шести північних районах на 8 тисячах гектарів. Невже може статися, що й тут, у традиційно картопляному краї, звичайний продукт стане дефіцитом?

— Область навіть при подальшому зменшенні картопляного поля у громадському секторі здатна з лихвою забезпечити свої потреби, — говорить заступник начальника Сумського облсільгоспуправління Віталій Мірошник. — Адже ринок у нас на 90 % постачається продукцією приватних виробників. Проте і ми не збираємося зовсім згортати виробництво «поліського хліба». Навпаки. зростаючий попит індустріальних центрів країни на картоплю спонукає наших господарників відновлювати і розвивати картоплярство. На взаємовигідних умовах і прямих контрактах зі споживачами. Так, Глухівський і Ямпільський райони встановили зв'язки з донецьким регіоном, звідки під майбутній урожай одержують мінеральні добрива, гербіциди, паливо, часткове авансування.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

200 тисяч кілометрів доступного відпочинку

Своєрідний ювілей відзначає цього року куликівський турклуб «Вогнище», що на Чернігівщині. Він — плід починання ентузіаста педагога-новатора І. Клейнера, який був головним натхненником експедицій по Десні, Сейму, походів у Крим та Карпати. За час своєї майже тридцятирічної діяльності на рахунку клубу 200 тисяч кілометрів, проведених на плотах, байдарках, велосипедах, у піших походах.

За словами нинішнього керівника турклубу Наталії Ковчун, цього року юні туристи вже побували в Криму, Карпатах, зробили три велосипедні пробіги Придесенням. Одна за одною відбуваються експедиції на байдарках і плотах.

Оздоровлення дітей відбувається за мінімальну ціну — 1—2,5 мільйона карбованців. Гроші йдуть в основному на хліб та солодощі, бо картоплю діти беруть з дому, а рибу виловлюють самі у річці.

Ось так у Куликівці, незважаючи на фінансову скруту, без особливих затрат організовують досить цікавий і змістовний відпочинок школярів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімку: члени турклубу «Вогнище».

У номер

● *Крим*

Ліцей, яких ще не було

Нещодавно у селі Танкове Бахчисарайського району відкрито перший в нашій державі чоловічий україно-турецький ліцей. Історія світових релігій, риторика, культура України, арабська мова — все це гармонійно поєдналося з іншими шкільними предметами. Очолює ліцей випускник Стамбульського університету Юсуф Унал.

Навчання тут безплатне. У класах — не більше 20 чоловік. Предмети викладають 16 висококваліфікованих педагогів. Окрім того, в ліцеї успішно працюють гуртки літературної творчості, театральний та інші.

● *Кіровоград*

Наробили зливи лиха

Величезних збитків завдала злива з градобоєм, що пронеслася минулого тижня територією Новоукраїнського району. Повністю або частково знищено посіви на 6470 гектарах. У КСП імені Пархоменка вітер зірвав покрівлі на чотирьох вівчарниках. У селах Помічна, Новопавлівці, Червоний Роздол без дахів залишилися 343 будівлі. У селі Захарівці вітер зламав 720 дерев.

За підрахунками районної постійно діючої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки, завдано збитків на суму 110 мільярдів карбованців, з них приватному сектору — на 40 мільярдів. Підрахувавши їх, районне керівництво звернулося до Кабінету міністрів з проханням надати допомогу, оскільки місцевий бюджет «світить дірками», і впоратися самим з наслідками стихії не під силу.

● *Донецьк*

Реакція об'єднання

Спілку хіміків Донбасу створено на установчому з'їзді, який відбувся в АТ «Концерн «Стирол» (м. Горлівка). Керівники близько тридцяти підприємств та дослідних інститутів, пов'язаних із галуззю, профспілкові лідери розробили статут та обрали правління нової громадської організації. Її діяльність, зазначено на з'їзді, полягатиме у спілкуванні, навчанні, обміні досвідом. Нова структура, головою правління якої обрано президента АТ «Концерн «Стирол» Миколу Янковського, дозволить хімікам області виступати єдиним фронтом, висуваючи пронозиції щодо розвитку галузі.

● *Луганськ*

У бомбосховищі сховалися гриби

Алчевський металургійний комбінат планує щороку одержувати 10—12 тонн... ні, не металу, — грибів. На підприємстві вирішили віддати бомбосховище агротехнікам для вирощування шампіньйонів.

Спорт

«Нива» готується до зустрічі з «Садамом»

Почувши результати жеребкування попереднього етапу розіграшу Кубка володарів кубків, вінницькі вболівальники кинулися шукати інформацію про суперника «Ниви» — таллінський «Садам». Команда ця в естонському чемпіонаті посідала шосте і двічі четверте місце. Кістяк її становлять гравці, що входять до складу молодіжної збірної Естонії.

А готуються до чемпіонату України та до першого офіційного міжнародного матчу футболісти «Ниви» в Німеччині. Головний тренер С. Морозов запросив до команди трьох нападників: Прохоренкова з тернопільської «Ниви», Карабуту з «Металіста» та Микуляка з «Кристалу». Повернувся до Вінниці з Білої Церкви воротар Остапенко. Можливо, що «Динамо-2» передасть в оренду «Ниві» кількох гравців.

У Вінниці нині всі сили кинуто на благоустрій стадіону, який має відповідати міжнародним стандартам і мати хороше поле, впорядковані роздягальні, яскраве освітлення і місця для роботи журналістів. Уболівальники «Ниви» переконані: їхня команда пройде «Садам». Щоправда, потім суперники будуть сильніші.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Армія

Ви служіть, ми вас обігріємо

ПОПРИ вкрай скрутне економічне становище, держава вишукує шляхи розв'язання проблем особового складу Збройних сил України. Про це поінформував військовослужбовців та громадськість перший віце-прем'єр-міністр України Василь Дурдинець. Він, зокрема, загострив увагу на заходах уряду, спрямованих на подолання труднощів.

Так, з метою погашення заборгованості з грошового утримання військовослужбовців затверджено графік фінансування соціальних виплат з державного бюджету України всім категоріям населення, в тому числі і військовослужбовцям Збройних сил України.

За 5 місяців поточного року на утримання Збройних сил України надано 41,77 трильйона карбованців, що становить 35,7 відсотка від річних призначень. Уряд опрацьовує питання про впорядкування грошового забезпечення військовослужбовців, під час реалізації якого буде підвищено оклади і пенсії. З цією метою вишукують джерела фінансування додаткових витрат.

Усі ці чинники мають бути враховані під час формування проекту державного бюджету України на 1997 рік.

Другий напрям роботи — розв'язання проблеми житлового забезпечення військовослужбовців, яка значно загострилася протягом останніх років. Перший віце-прем'єр-міністр наголосив на тому, що фінансування будівництва житла для військовослужбовців здійснюється через відповідні міністерства й відомства та з централізованих коштів через місцеві держадміністрації. Військовослужбовці, звільнені в запас або відставку, залишаються в черзі на отримання житла за місцем попередньої служби.

У державному бюджеті України на 1996 рік окремим рядком передбачено кошти на будівництво житла для військовослужбовців і осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ обсягом у 15 трильйонів карбованців, з яких 2 трильйони карбованців — військовослужбовцям, звільненим у запас або відставку. Затверджено пооб'єктовий план будівництва житла для військовослужбовців Збройних сил України на 1996 рік.

Підготовлено проект державної програми забезпечення житлом військовослужбовців «Житло-2000», затвердження і реалізація якої тимчасово стримується через брак належного фінансування. Використання позабюджетних джерел фінансування (реалізація Міністерством оборони надлишкового озброєння, військової техніки, майна та залучення коштів інвесторів) створює додаткові можливості для будівництва житла. Крім того, з урахуванням пропозицій міністерств і відомств розроблюють низку доповнень та змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» та до Житлового кодексу Української РСР.

Під час складних процесів, які відбуваються в суспільстві, має бути визначено правовий статус військовослужбовця. В. Дурдинець зазначив, що деякі пропозиції про поширення на військовослужбовців дії закону про державну службу неприйнятні. Адже такий крок міг би знизити рівень соціального захисту військовослужбовців. Щодо скорочення Збройних сил перший віце-прем'єр-міністр України сказав, що цей проект продиктовано об'єктивною необхідністю і зумовлено положеннями концепції оборони та будівництва Збройних сил, затвердженої Верховною Радою.

Проект державної програми будівництва і розвитку Збройних сил України на сьогодні відпрацьовано, він перебуває на розгляді у Президента України.

Василь Дурдинець запевнив, що уряд країни й надалі вживатиме невідкладних заходів для розв'язання гострих проблем військовослужбовців Збройних сил України та членів їхніх сімей.

Прес-служба Міністерства оборони України.

Служба 02

Відпочинок гарантує МВС

Напередодні відкриття курортного сезону активізувала зусилля кримська міліція. Внаслідок проведення протягом останніх кількох днів великомасштабних оперативно-профілактичних заходів кримські правоохоронці не тільки серйозно потіснили злочинність, а й перевірили готовність ряду курортних установ до приймання відпочивальників.

Працівники органів внутрішніх справ Криму обстежили 728 місць відпочинку громадян, перевірили майже 1200 торговельних установ, кафе, барів, закладів громадського харчування. На підставі виявлених порушень 63 заклади зачинено до усунення недоліків.

Співробітники служби Державної пожежної охорони здійснили пожежно-технічне обстеження 67 об'єктів курортної інфраструктури. У зв'язку з виявленими порушеннями призупинено роботу 12 об'єктів та 80 пожеженебезпечних ділянок електромережі. До адмінвідповідальності притягнуті 28 керівників курортних об'єктів.

Проведено перевірку 22 підприємств курортно-оздоровчого комплексу за лінією ДАІ. Перевірено технічний стан 50 автобусів, що залучено для перевезення відпочивальників.

Центр громадських зв'язків МВС України.

Насторожі і вночі, і вдень

Сіверськодонецький відділ державної служби охорони — один з кращих на Луганщині. Його пункт централізованої охорони "начинено" сучасною комп'ютерною технікою системи «Каштан». Цілодобово тут чергують оператори. Система настільки універсальна, що об'єкт весь на екрані — двері, вікна, стіни, дах. Наряд мчить на місце події, знаючи, з ким матиме справу і в якій частині будівлі. За зміну трапляється 10-15 викликів груп затримання. Все більше жителів Сіверськодонецька та організацій встановлюють систему сигналізації, бо впевнені в надійності міської служби охорони.

На знімку: кінолог Ігор Шишкін зі своїм чотириногим другом.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ)

Митниця

ПЛОМБА ПЛОМБОЮ. А ЩО ЗА НЕЮ?

Порушники, мабуть, сподівалися, що професійне свято дещо «розмагнітить» працівників Чопської митниці й послабить їхню увагу. Проте водіям двох автофургонів не поталанило: стражі кордону, як завжди, були у формі.

Згідно з документами, вантажівки прямували з Молдови до Італії і везли бавовну. Папери були в порядку. Але митники таки вирішили перевірити машини зі службовою собакою, яка чомусь занепокоїлась. При розпломбуванні фургонів за першими десятьма тюками з бавовною виявили цілі стоси ящиків з імпортними цигарками на суму 1 мільйон 100 тисяч доларів. Песику, натренованому на наркотиках, видно, запах тютюну теж не до вподоби.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

АВТОБУС СХОВАВ КОНТРАБАНДУ

Працівники управління Служби безпеки по Чернівецькій області спільно з митниками Вадул-Сіретської митниці виявили нелегальний канал переміщення за межі України іноземної валюти у великих розмірах. Займалися контрабандою громадяни Туреччини — водії туристичних фірм. В спеціально влаштованій схованці одного з автобусів зловмисники приховали 43 тисячі американських доларів. В інших теж були чималі суми.

Проти контрабандистів порушено кримінальну справу, ведеться слідство.

Василь БАБУХ.

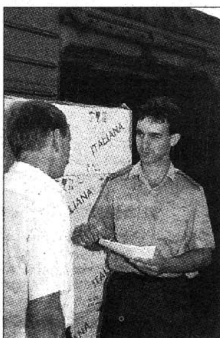
Чернівецька область.

Даєш поповнення до бюджету!

—Сьогоднішня Черкаська митниця — це шість митних постів, два пункти, вісім груп митного контролю та митного оформлення, всього 22 підрозділи внутрішньої митниці, — каже Руслан Яковець, начальник Черкаської митниці, радник митної служби I рангу. — Створений у найкоротший час колектив професіоналів виконує нині найскладніші завдання із захисту економіки нашої держави.

—Скількох суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності обслуговує сьогодні митниця?

—На час створення нашої служби в області було зареєстровано 1580 суб'єктів, котрі мали зовнішні економічні зв'язки. Нині їх кількість зросла до 2734. Протягом року ми оформляємо понад 25 тисяч вантажних митних декларацій, близько 1700 тисяч тонн вантажів, 42000 транспортних засобів.

З року в рік зростає також кількість транспортних засобів громадян, котрі проходять у нас митні огляди.

—Великі обсяги роботи митниці — це і солідні платежі до державного бюджету?

—Так, торік до бюджету було переказано понад 450 мільярдів карбованців, а за 5 місяців нинішнього — мало не перевищено минулорічні позначки.

—Разом зі зростанням підприємницької діяльності, очевидно, збільшується і кількість порушень митного законодавства.

—На жаль, це справді так. Чимало керівників виробництв, різних малих підприємств та товариств не вважають за потрібне вивчати й виконувати вимоги чинного митного законодавства. Якщо 1993 року відділом у боротьбі з контрабандою та порушеннями митних правил порушено 20 адміністративних справ, то в 1994 році — 126, у 1995-му — 276 та 4 кримінальні справи з контрабанди. За п'ять місяців цього року маємо 147 справ про порушення митних правил.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Кримінал

Головотяпство саме стріляє

Неабияк перелякалися нещодавно працівники виробничо-торговельної фірми «Чернівецький меблевий комбінат». В їхній адмінбудинок несподівано врізалася куля великокаліберного кулемета, прошила стіну кабінету головного механіка, побила шибки в сусідніх приміщеннях і впала біля нафтопродуктового складу. На щастя, ніхто з людей не потерпів, оскільки вони саме перебували надворі.

Прикрий інцидент стався з вини військовиків Чернівецького гарнізону. Через чиєсь недбальство в стволі великокаліберного кулемета залишився один патрон. Коли зброю ставили в арсенал на зберігання, солдат випадково натис на гашетку... Підтвердилася стара істина: рушниця раз на рік сама стріляє.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Загинув ще один журналіст

Нещодавно кримчани хоронили кореспондента сімферопольської газети «Транс-М-Радіо» 24-річного Олександра Мотренка, якого невідомі жорстоко побили вранці дорогою на роботу. Сашко помер у лікарні. Ще один журналіст загинув, виконуючи свій професійний обов'язок. Без батька залишився півторарічний син. До речі, саме вранці біля власного будинку було вбито рік тому Володимира Іванова, редактора газети «Слава Севастополя», убивцю якого досі не знайдено.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

КИЇВ: ПАДАЮТЬ ДЕРЕВА...

Інтерв'ю з Леонідом Косаківським

ДО РЕДАКЦІЙ газет звертаються читачі з проханням подавати якомога повнішу інформацію про події в київській мерії, зокрема про усунення від влади голови Київради Леоніда Косаківського, обраного два роки тому населенням міста.

На прохання ряду видань журналіст Анатолій Гриценко зателефонував на квартиру Леоніда Григоровича Косаківського (він проходить курс післяопераційного лікування) і попросив відповісти на кілька запитань.

— Леоніде Григоровичу, до газет звертаються багато киян з приводу нашумілого вже питання щодо Володимирської гірки, знесення деяких будинків, дерев, перекладання трамвайних колій, проведення аварійних робіт на деяких об'єктах. Чи давали ви на це згоду?

— Ні. До прийняття цих рішень я не маю жодного стосунку. Все це робиться без мого відома, ніхто зі мною не радився і моєї думки, не кажучи вже про згоду, не питав.

— Але ви — мер. Звісно, хвороба є хвороба, але вона, будемо сподіватися, явище минуще...

— Так. Але після 19 травня, тобто після того дня, як я потрапив до лікарні, мене фактично ізолювали від будь-якої інформації. Рішення, що їх приймають, зі мною не погоджують. Мало того, навіть документи мені вже не надсилають, хоча я просив передавати їх мені.

Скажу більше. Тих людей, які виходять зі мною на зв'язок, уже переслідують, намагаються будь-якими методами звільнити з роботи.

— А в лікарні заступники вас відвідували?

— Всі, крім одного.

— А районні керівники?

— Семеро з чотирнадцяти.

— Хто ще побував у вас у лікарні?

— Я був зворушений тим, що мене провідали мери багатьох міст. Міст — членів Ліги історичних міст України. Приємно схвилювало й те, що одного дня до мене в палату лікарні Мінського району — лікарні, розміщеної на далекій київській околиці, куди дуже непросто дістатися, завітали ветерани війни. Навідувалися до мене і члени громадського комітету із захисту конституційних прав мера столиці. Відвідувало й багато інших людей.

Знайшов мене, спасибі йому, і шанований Валентин Арсентійович Згурський, людина, добре відома не лише в Києві, а й в Україні, адже він 10 років був біля керма виконавчої влади Києва. Валентин Арсентійович теж переніс дуже важку операцію і тепер у нього складний післяопераційний період.

Я бажаю йому якомога швидшого видужання й повернення до тих звичних справ і турбот, яких у нього завжди вдосталь.

Хочу сказати про наболіле за ці дні...

Мені, як і всім справжнім киянам, навіть у кошмарному сні не могло приснитися, що можна замахнутися на святиню — Володимирську гірку, колупатися в ній або зрізати дерева на вулиці Толстого, чи зняти будинок — пам'ятник архітектури та зруйнувати алею на вулиці Басейній. Жодними планами і бюджетом це не передбачено. А то — сотні мільярдів карбованців. Як законно обраний мер я вимагаю від керівників, працівників міської держадміністрації, які тимчасово виконують обов'язки на період моєї хвороби, — не допускати прийняття таких сумнівних рішень. Рішень, які суперечать підтриманій киянами в липні 1994 року програмі діяльності міської держадміністрації, затвердженій мною програмі соціально-економічного розвитку на 1996 рік. Треба припинити цькування і розгін кадрів. Адже настане час, і за незаконні дії, що ведуть без дозволу мера міста, доведеться відповідати.

— Нині називають якісь цифри ... То, мовляв, місто винне 18 трильйонів... То з початку року воно заборгувало якісь мільярди... Що ви можете сказати з цього приводу?

— Це, м'яко кажучи, викликає лише подив. Так кажуть люди, які не розуміються на питаннях формування бюджету.

Київ завжди мав перевищення доходів над видатками. Дефіцит — це коли видатки перевищують доходи. А Київ є і залишається донором державного бюджету. Крім відсотків, які забирають до державного бюджету, столиця як прямі вилучення зі свого бюджету ще додає солідну суму держави.

Є проблеми взаємних розрахунків між Мінфіном і нашим фінуправлінням, яке є підрозділом Міністерства фінансів у місті. Але це не стосується дохідної і видаткової частин бюджету міста. Доходна частина в нас завжди виконується з перевищенням, вона завжди перевищує видатки.

— Що здивувало і що втішило вас у дні хвороби?

— Буквально приголомшили цинізм і бездушність так званої номенклатурної братії.

А приємно втішили наші медики з Центральної клінічної лікарні Мінського району на чолі з Анатолієм Михайловичем Пилецьким. Ох, як від них вимагали виписати мене швидше, не оперувати. Лікарі не пішли проти своєї совісті.

Вони врятували мені життя. Я щиро вдячний професорові Володимиру Сергійовичу Земскову, який очолював хірургічну бригаду під час моєї операції, хірургові Валерію Івановичу Бучневу, завідувачу гастроентерологічного відділення Ігорю Миколайовичу Черваку, анестезіологу Івановi Миколайовичу Шерметинському і багатьом іншим.

Я ніколи не думав, що в мене так багато справжніх давніх і нових друзів серед простих киян, які неабияк підтримали в ці складні для мене дні. Від усього серця щиро їм вдячний за це. Завжди був на боці киян, захищав їхні інтереси, що не подобалося багатьом чиновникам. І захищатиму інтереси киян, доки маю їхню довіру.

Новинка

Вінницький «САД» хочуть мати голландці

Триває випробування нової розробки науковців Вінницького технічного університету «САД-16» (сушарки аеродинамічної) у дослідному господарстві Чернятинського радгоспу-технікуму Жмеринського району. Вже заготовлено на зиму перші сто кілограмів кропу та петрушки. Характерно, що зберігся їхній природний аромат.

Яблука, груші, сливи, а також картопля, морква сушитимуться відцентровими потоками повітря. «САД-16» працює від напруги у 220 вольт. Не вигідно? Не поспішайте з висновками.

— Для сушіння десяти тонн яблук, — каже генеральний директор виробничого об'єднання «Вінницясадвинпром» Анатолій Марценюк, — затрачається лише... 50 кіловат електроенергії. Машина дуже економна.

Серійний випуск сушарки здійснюватиметься також в області — на базі Барського машинобудівного заводу. Тим часом винаходом політехніків уже зацікавилися голландці. Цілком можливо, що вінничани пристануть на їхню пропозицію створити спільне підприємство.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Державна акціонерна холдингова компанія «Енергобуд» звернулася до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії на території України.

Поштова адреса: 252032, Київ-32, вул. Комінтерну, 27.

Телефон: 220-61-84.

Факс: 220-96-13.

Арбітражний суд м. Києва порушив справу про банкрутство:

1. ЗАО «Альфа-импекс» м. Київ, вул. Коцюбинського, 4б. Р/р 6467201 в Київській філії КБ «Приватбанк», МФО 321842.

2. ТОВ «Лани України» вул. Довженко, 10. Р/р 3467441 АКБ Стройбанк, МФО 300045.

Просимо кредиторів звертатися у місячний термін за адресою: 252030, м, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44в, тел. 216-65-72.

До відома громадськості!

Державна акціонерна енергопостачальна компанія «Одесаобленерго» звернулась до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з виробництвом електричної енергії в м. Одесі на Одеській ТЕЦ.

Поштова адреса: 270029, Одеса, вул. Коблівська, 11.

Телефон: 25-29-20; телетайп: ОВІД 23-24-30; факс: 23-33-43.

Арбитражный суд Севастополя (335008, пл. Восставших, 6) возбудил дела о банкротстве:

1. Дело № 143/4 на ОАО «Интэрнэшнл Айшеюуэрэп Си Лайн», юридический адрес: 335009, Севастополь, ул. Охотская, 8, р/счет 1467388 в Севастопольском отделении Проминвестбанка, МФО 324515.

2. Дело № 150/4 на ООО «Бетельгейза», юридический адрес: 335011, Севастополь, ул. Новороссийская, 62-15, р/счет 2467992 в Севастопольском отделении Проминвестбанка, МФО 324515.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд м. Києва порушив справу про банкрутство:

1. МП «Інтерсфера», м. Київ, вул, Тарасівська, 6. Р/р 468256 в АКБ «Мрія», МФО 321767.

2. ТОВ «Семі» адреса: м. Київ, вул. Пирогова, 7, к. 2а. Р/р 8467022 в АБ «Аваль», МФО 300335.

Просимо кредиторів звертатися у місячний термін за адресою: 252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в, тел. 216-65-72.

ДПІ по Харківському району м. Києва повідомляє, що Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справи про банкрутство відносно:

ТзОВ «Агро-Серві .», ю. а. 253091, м. Київ, вул. Харківське шосе, 168-К, директор п. Рибін В. І., р/р № 467662 в Акціонерному банку «Ліга», справа № 14/71 від 04.06.96 р.

ТзОВ «Емі ЛТД», ю. а. 253098, м. Київ, вул. Березняківська, 36, кв. 124, директор п. Гайдук С. Г., р/р № 467697 в Акціонерному банку «Резидент», справа № 14/72 від 04.06.96 р.

ТзОВ «Плутон», ю. а. 253098, м. Київ, пр. П. Тичини, 18, директор п. Павлишин Ю. В., р/р № 1467520 в ОПЕРУ Укрсоцбанку, справа № 16/173 від 11.06.96 р.

ТзОВ «Студія кабельного ТВ М-плюс», ю. а. 253091, м. Київ, вул. Харківське шосе, 210, директор п. Строков М. І., р/р № 467005 в Харківському відділенні м. Києва АКБ Укрсоцбанк, справа № 8/122 від 12.06.96 р.

ТзОВ «Система», ю. а. 253121: м. Київ, пр. П. Тичини, 28-А, директор п. Гончаренко О. В., р/р № 2467024 в Дарницькому відділенні м. Києва, АКБ Укрсоцбанк, справа № 8/123 від 12.06.96 р.

Кооператив «Бетон», ю. а. 253081, м. Київ, вул. Здолбунівська, 3, директор п. Бабак С. Ф., р/р № 100461424 в Кредитно-фінансовій спілці «Експо-банк», справа № 7/112 від 28.05.96 р.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Арбитражным судом Крыма (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбуждено дело № 710-2 о признании банкротом ЧП «Таврида», 334320, г. Евпатория, ул. Некрасова, 92, кв. 49, р/счет № 468292 в Евпаторийском филиале АКБ «Крым-банк». Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются Арбитражным судом Крыма в месячный срок со дня опубликования объявления.

Легенди і дійсність

Як добре бути генералом!

Історія боротьби нашого народу за свою незалежність має різні сторінки: і радісні, й сумні. Чимало є і було у ній блискучих військових перемог, але не будемо забувати і про невдачі. І часто ситуація залежала від того, хто командував військами, тобто від полководців. Після втрати незалежності українцям довелося служити в арміях різних країн світу. Очевидно, найбільше українців — генералів та маршалів було в Радянському Союзі. Згадаймо І. Черняхівського, С. Тимошенка, А. Єременка, Р. Малиновського, К. Москаленка.

Але чимало українців і серед військовиків США. Ще під час громадянської війни в далекій Америці відзначився генерал Василь Турчин, уродженець України. В морській піхоті США командних висот досяг генерал Самійло Яскілка. Нині він чотиризірковий генерал у відставці. Закінчив свою службу і генерал Микола Кравців. Обох воєначальників відзначено престижними американськими нагородами.

А першим українцем — випускником найкращого американського військового закладу, академії у Вест-Пойнті, став Федір Калакука.

Зрозуміло, що, будучи військовиками і в Радянському Союзі, і в США, українці часто опинялися в ситуаціях, коли дивилися один на одного через приціл гвинтівки. Згадані генерали С. Яскілка та М. Кравців брали участь у корейській та в'єтнамських війнах. М. Кравців кілька років командував бронетанковою дивізією в Європі, що протистояла подібним військовим підрозділам Радянської Армії, донедавна розквартированим в НДР.

Як відомо, Микола Кравців частий гість на батьківщині свого батька — видатного поета Богдана Кравціва. Він як досвідчений військовик консультував ініціаторів створення Збройних Сил незалежної України.

Служать і служили українці в арміях і інших держав. Насамперед скажемо про Канаду.

Асистентом начальника штабу НАТО було призначено свого часу канадського бригадного генерала Йосипа Романіва. Він — українець, народжений в Саскатуні, льотчик. Учасник реалізації різних канадських ядерно-ракетних програм.

Степан Андруник — теж бригадний генерал канадських Збройних Сил. Він досяг великих успіхів, проходячи службу в стрілецьких частинах.

Усі названі українці-генерали були віддані даній присязі в країнах, що стали для них батьківщиною. Цей приклад, гадаємо, вартий наслідування офіцерами та генералами Збройних Сил незалежної України. Не етнічну приналежність до українського народу має бути покладено в основу оцінки їхньої відданості молодій державі, а високий моральний дух, фахову майстерність і вірність ідеалам демократії та гуманізму. Тут прикладом може бути генерал Костянтин Морозов — перший міністр оборони незалежної України.

Отже, добре бути генералом, але ще краще бути гідним цього звання.

На знімку: чотиризірковий генерал Збройних Сил США Самійло Яскілка.

Олег МАРТУСЬ.

З телетайпа

Космічні старти України

Важливою для престижу нашої держави та економічно ефективною має бути участь українських підприємств ракетно-космічної галузі у міжнародних спільних проектах. Ініціатори ідеї співробітництва в міжнародних космічних проектах з фірмами «Лорал» та «Морський старт» — Національне космічне агентство України, виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» і конструкторське бюро «Південне».

Залишилося вирішити «дрібнички»: знайти джерела фінансування із залученням іноземних кредиторів для підтримки в здійсненні зазначених міжнародних проектів.

Вдаримо по радіації добривами

Унікальні за своєю дією протирадіаційні добрива розроблено разом з Київським політехнічним інститутом на Черкаській державній обласній сільськогосподарській дослідній станції.

Ці добрива надійно захищають рослини від ураження радіонуклідами, що вже доведено під час тривалих дослідів у Житомирській області. «Подвійна» екологічність новинки полягає в тому, що виготовляють добрива-радіопротектори з відходів капролактаму та буровугільного виробництва. Крім того, нові добрива, виробництво яких уже налагоджено Черкаським акціонерним товариством відкритого типу «Азот», значно дешевші, ніж традиційні карбамід чи аміачна селітра.

Запитували — відповідаємо

Лазерні окуляри як дзеркало сучасної офтальмології

Моя найболючіша проблема — окуляри. Століття добігає до кінця. Невже медицина так і не вигадає інших способів корекції зору, окрім хірургічних і традиційних окулярів на носі?

Світлана САВЕНКО.

Київ.

Ми звернулися з цим запитанням в Інститут очних хвороб і тканинної терапії імені академіка Філатова до доктора медичних наук Наталії БУШУЄВОЇ:

— Нині можна корегувати зір, не послуговуючись ні традиційними окулярами, ні хірургічними методами, ні навіть гімнастикою для очей. Йдеться про окуляри-тренажери «Лазер віжн». Замість звичайного корегуючого скла та світлофільтрів вони мають ряди дрібних отворів у непрозорих пластикових поверхнях. Американські офтальмологи математично точно розрахували діаметр та конфігурацію цих отворів, як і відстань між ними. Можу засвідчити незаперечний терапевтичний ефект цих окулярів. Регулярно носячи їх по півгодини щодня, можна не лише виправити недоліки зору, а й цілком його поновити.

Відбулася клінічна апробація окулярів. Фахівці НДІ очних хвороб РАМН, Московської медичної академії імені Сеченова та ін. рекомендували їх як тренажер кожній сім'ї, навіть коли її члени не носять звичайних окулярів, — профілактично. Випробування в інституті імені Філатова підтвердили лікувальні властивості нових окулярів. У деяких хворих зір поліпшувався значними темпами — до діоптрії щомісяця. Є дивовижні результати! Протягом місяця пацієнтка, що носила лінзи мінус десять діоптрій, знизила ступінь динамічної рефракції до мінус шести.

Окуляри цілком безпечні й універсальні. Відстань між центрами не має значення. Ними можна користуватися і дорослим, і дітям. Перевага нових окулярів перед старими (до яких око швидко звикає і м'язи продовжують слабшати чи надмірно напружуватися) в тому, що вони тренують м'язовий апарат і дають правильне навантаження послабленим і гарне розвантаження напруженим м'язам. До речі, вони є ідеальним замінником сонцезахисних: не затемнюють поля зору, не спотворюють кольори.

Однак треба мати на увазі одну річ: на українському ринку з'явилися не лише лікувальні «Лазер віжн», а й дешеві підробки, виготовлені без жодного застосування лазерної технології. Хто зацікавився відкриттям, може телефонувати (0482-55-40-69) або приїхати (вул. Затонського, 13-А) до Одеси.

Людмила ІВАНЕНКО.

Доля

Свекруха вручила мені дитятко і виштовхала з хати

Прошу вибачити, що звертаюся саме до «Голосу України», але я часто читаю цю газету і мені подобається, що ви пишете в ній про долю різних людей, тому теж вирішила звернутися по допомогу до вас і розповісти про своє життя.

Коли мені було дев'ять років — померла мама, а незабаром й батько згорів у своїй хаті, бо був п'яний. Я залишилася круглою сиротою. Життя моє стало справжнім пеклом, бо де я не жила — скрізь була зайва. Закінчила школу, училище, працювала швачкою, жила в гуртожитку. Але спокійне життя продовжувалося недовго і мабуть сама я в цьому винна.

Я зустріла гарного хлопця, покохала його, вийшла заміж і думала, що я найщасливіша в світі. Може, так воно й було б, але недарма у всі віки чимало місця й уваги в житті приділялося свекрусі — вона незлюбила мене з першого дня. За те, що я сирота, не багата, без приданого. Через рік у нас народилося дитятко, але й це не примирило мою свекруху. Вона не раз виганяла нас на вулицю, навіть била мене. Я все терпіла, бо нікуди було мені йти, нікому було мене пожаліти, бо сирота!

А чоловік мовчав. Одного разу прийшов додому п'яний і сказав, що привів собі другу жінку. Вона, мовляв, багата, має батьків, машину, а в мене один лише тягар — жовтороте дитя на руках. Це про свого сина. Удвох зі своєю матір'ю вони повикидали мої речі на сніг, свекруха одягла дитятко, вручила його мені і виштовхала з хати. Я залишилася зовсім одна з маленьким сином на руках.

Одна хороша жінка пустила мене пожити у свій маленький будиночок, доки сама жила в іншому, — спасибі їй за те, що пожаліла. Але нещодавно вона прийшла і попередила, що хоче продати цей будиночок за дві тисячі доларів. Якщо в мене є такі гроші, то я можу його купити, якщо немає, то будиночок доведеться звільнити. Звичайно, в мене таких грошей нема. Того, що я заробляю, й на хліб не вистачає.

І тому звертаюся до всіх вас, шановні люди, допоможіть мені просто вижити. Нині в нашій державі є багато заможних людей, розумію, що зайвих грошей немає ні в кого, і все-таки вірю, що люди можуть мені допомогти у біді, щоб я могла придбати якийсь куточок. Щоб я могла жити зі своїм сином. Мені соромно, але, коли не бачиш ніякого просвітку перед собою, забуваєш про все.

На Бога я надіялася всі роки і він допомагав мені завжди, сподіваюся, що й тепер за такої скрути знайдуться люди, що допоможуть мені і з житлом, і з роботою. Я згодна на всі умови, бо виросла в селі і ніякої роботи не боюся.

Про одне вас дуже прошу — не вказуйте моєї адреси, бо тоді мої колишні родичі зживуть мене з білого світу, живою в могилу відправлять. Я молода, здорова, мені всього двадцять два роки, добрі люди, не дайте пропасти мені, допоможіть!

З повагою до всіх Світлана і син Андрій.

Я прийму її як рідну і все їй віддам

Дорога редакціє «Голосу України»! Звертається до тебе пенсіонерка з незвичним проханням, бо більше не маю до кого звернутися. Я живу у невеликому селі, маю свій гарний будинок, природний газ, є город великий на п'ятдесят соток, сад, виноградник. Усе це вимагає роботящих рук, а я вже стара стала, мені сімдесят років і важко самій із цим усім упоратися. Але на селі без хазяїна не можна жити.

То я вас прошу, допоможіть мені знайти одиноку жінку, молоду, від двадцяти до сорока років, щоб вона погодилася приїхати до мене. Я прийму її як рідну, по смерті усе їй залишу, напишу заповіт чи дарчу. Я недавно поховала чоловіка і залишилася зовсім одна, але є в мене велике хазяйство — кури, качки, свині. Є умови для того, щоб і корову тримати. Аби тільки сили були для роботи.

А я вже стара і слаба, сили мене покидають, то якби знайшлася така жінка, щоб мене до смерті доглянула.

Тільки адреси моєї в газеті не пишіть, ми з нею самі спишемося. Я сподіваюся на вашу допомогу.

З повагою А. М.

***Від редакції:** Можливо, це випадковий збіг, коли ці два такі різні і такі однакові листи опинилися одночасно на редакційному столі, а може, це примхи долі? Тому ми й друкуємо їх поруч. Можливо, кожна з авторок є саме та людина, котра так потрібна іншій. Дуже хотілося б, щоб це й насправді було саме так. Як вони і просили, ми не друкуємо ні їхніх прізвищ, ні адреси, тому листування з ними — тільки через редакцію, рубрика «Доля». Усі відгуки ми передамо їм.*

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.

◊ Рукописів не повертаємо.

◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 219079.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Зам. 0311125.